

Tukiopas 2026

- Oppaaseen on koostettu ohjeistuksia mm. Ruokaviraston koulutusmateriaaleista, tukihakuohjeista ja sitoumusehdoista. Lisäksi siinä on vinkkejä ja huomioita, jotka perustuvat tekijän omiin havaintoihin tukihallinnon näkökulmasta.
- Oppaan tarkoituksena on helpottaa yleisimmin tukihaussa tarvittavien ohjeiden löytymistä ja toimia Ruokaviraston [ohjeistusten](#) lisänä.
- Opasta on suositeltavinta käyttää tietokoneella tai tabletilla, jolloin sisällysluettelon linkkejä klikkaamalla pääset suoraan haluamaasi aiheeseen. Takaisin etusivulle pääset "[Takaisin alkuun](#)" -linkistä.
- Viime vuodesta muuttuneet tiedot on merkitty **punaisella** fontilla ja erityisen tärkeät **keltaisella** huomiovärillä.
- Tukiotsikoiden yhteydessä on **lisätietoja** -linkki, joka ohjaa Ruokaviraston ohjeeseen
- Osa ilmoitetuista tukitasoista on vielä arvioita, jotka tarkentuvat lopullisten pinta-ala ja eläintietojen perusteella.

Sisällysluettelo

Yleistä asiaa tukihausta ja satelliittivalvonnasta	3
Aktiiviviljelijän määritelmä	6
Suomi.fi -viestit.....	7
Korvauskelpoisuuksien jako 2026.....	7
Korvauskelpoisuuden siirto	8
Korvauskelpoiseksi voi hakea seuraavia aloja	8
Pienten alojen lisäykset korvauskelpoiseen peltolohkoon:	8
Korvauskelpoisuuden menettäminen ja palauttaminen peruslohkolle	9
Pellon viljely-/korvauskelpoisuuden vaikutus maksettaviin tukiin	9
Uusien peruslohkojen ilmoittaminen	10
Lohkon viljelykelpoisuus.....	10
Mitä lasketaan lohkon alaan kuuluvaksi?.....	11
Tukihaussa huomioitavaa	12
Tukihakemuksen muutosmahdollisuus	12
Syysilmoitus	13
Peruslohkojen hallinnan tarkistaminen.....	14
Päisteet/suojakaista	15
Vesistön määritelmä.....	16

Ympäristökorvaus	16
Ympäristökorvauksen tilakohtainen toimenpide (01)	16
Ympäristökorvauksen lohko-kohtaiset toimenpiteet (02-09).....	20
Maanparannus ja saneerauskasvit (02)	20
Kerääjäkasvit (03)	21
Kiertotalouden edistäminen (04)	22
Suojavyöhykkeet (05)	22
Turvepeltojen nurmet (06)	23
Valumavesien hallinta (07)	24
Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu (08)	25
Lintupellot (09)	26
Ympäristösopimukset (10-11) – ”Elinvoimakeskusten sopimukset”	27
Maatalousluonnon ja maiseman hoito (10)	27
Kosteikkojen hoito (11).....	27
Ekojärjestelmän tuet	28
Talviaikainen kasvipeite (01)	28
Kasvipeitteisyyden säilytysajat	29
Mikä kelpaa kasvipeitteisyyteen	30
Luonnonhoitonurmet (02).....	31
Viherlannoitusnurmet (03)	32
Monimuotoisuuskasvit (04).....	33
Hyväksyttävät monimuotoisuuskasvit.....	34
EU:n suorat pinta-alatuet (muut kuin Ekojärjestelmä)	36
Perustulotuki	36
Uudelleenjakotulotuki	36
Nuorten viljelijöiden tulotuki.....	37
Erikoiskasvipalkkio	37
Tärkkelysperunapalkkio.....	38
Muut tuet	38
Luonnonhaittakorvaus.....	38
Kansalliset pinta-alatuet	38
Yleinen ha-tuki.....	38
Pohjoinen ha-tuki	39
Nuorten viljelijöiden kansallinen tuki	39
Luomu	40
Eläinpalkkiot	41

EU-nautapalkkio	41
Sonnit.....	41
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	42
Pohjoinen kotieläintuki.....	42
Eläinyksikkötuki (koko C-alue)	43
Hakuvuonna teurastetuista hiehoista maksettava tuki	43
Sika- ja siipikarjan tuotannosta irrotettu tuki.....	44
Ehdollisuus.....	44
Ehdollisuuden vaatimuksista tarkemmin:	45
Pysyvä nurmi.....	45
Turvemaiden suojele	46
Vaatimukset turvemaille vuodesta 2026 alkaen	46
Sängen polttokielto	46
Suojakaistat	47
Kaltevat maat.....	47
Vähimmäismaanpeite paljaan maan välttämiseksi herkimpinä ajanjaksoina.....	47
Kesannot.....	48
Viljelykierto.....	49
Natura2000 -alueiden pysyvien nurmien kyntökielto	52
Sosiaalinen ehdollisuus.....	53
Neuvo 2027-palvelu.....	53
Alustavat peltotuet 2026.....	55
Eköjärjestelmätuen, ympäristökorvauksen ja luomun keskinäiset rajoitteet (kuva 1.)	56
Alustavat eläintuet 2026	57

Yleistä asiaa tukihausta ja satelliittivalvonnasta

Tukien hakeminen:


Pelto- ja eläintukien osalta on käytössä sähköinen haku [Vipu-palvelussa](#)

- Peltotukihaku alkaa 28.4. ja päättyy **9.6.**
- Myöhästyneen hakemuksen voi jättää vielä paperisena (voi myöhästyä enintään 7 kalenteripäivää, tukea leikataan 1 prosentti/myöhästymispäivä)
- **Muista hakea kaikki haluamasi tuet ja älä jätä palautusta viimeisen hakupäivän iltaan!**

- Ruokaviraston tukihakuoppaan löydät osoitteesta:
<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/hakuoppaat-ja-ohjeet-viljelijöille/>
- Peltotukien ohjeet löydät osoitteesta: <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/peltotuet/>
- Vipu-palvelun, sen käyttöohjeet ja ohjevideot löydät osoitteesta:
<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/vipu/>

Satelliittiseuranta/selvityspyynnöt:

Tekoälyyn perustuva automaattinen satelliittikuvien analysointijärjestelmä, osaa tunnistaa valtaosan peltolohkoista viljelykasviltaan ja viljelytavaltaan hyväksytyiksi. Tunnistaminen myös paranee vuosi vuodelta, kun järjestelmää kehitetään. Satelliittikuvia saadaan normaalisti muutaman päivän välein, mutta pilvisuus saattaa estää kuvien saannin pitkäksi aikaa.

Satelliittikuvia voi käydä katsomassa kaikille ilmaisesta [Copernicus -palvelusta](#) 

Mitä satelliiteilla seurataan vuonna 2026

- Onko lohko maatalousmaata?
 - Onko kasvi tukihakemuksella ilmoitetun mukainen? Koskee kaikkia kasveja
- Onko lohko niitetty tai laidunnettu ehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.?
 - koskee kaikkia heinä- ja nurmirehukasveja sekä kesantoja
 - koskee myös luonnonlaitumia ja ympäristösopimuslohkoja (pysyvä nurmi)
- Onko suojavyöhykkeiden ja turvepeltojen nurmien sato korjattu pois viimeistään 15.9.?
- Onko kasvusto säilytetty ehtojen mukaisesti (kasvuston päättäminen tai niitto)
 - koskee ekojärjestelmätuen toimenpiteitä

Toimintavaihtoehdot selvityspyyntöön

Esimerkki: Satelliittiseurannan perusteella nurmilohkolla ei ole havaittu niittoa, laidunnusta tai muokkausta

Vaihtoehdot

- 1) Hakija toteaa, että satelliittiseurannan tulos ei ole oikea ja ottaa niitetystä pellostä kuvan viimeistään 15.9. ja lähettää sen Vipu-mobiililla.
- 2) Lohkoa ei ole vielä niitetty, mutta hakija käy niittämässä sen ja ottaa kuvan viimeistään 15.9. ja lähettää niitosta kuvan Vipu-mobiililla
→ HUOM! Ota kuva vasta sitten, kun koko lohko on niitetty
- 3) Hakija toteaa, että lohkolle on ilmoitettu väärä kasvi ja muuttaa kasvin Vipu-palvelussa oikeaksi.
→ Uusi satelliittiseurannan tulosten muodostaminen
→ Voi tulla uusi selvityspyyntö
- 4) Hakija toteaa, ettei ole tehnyt pellolla lainkaan maataloustoimenpiteitä ja peruu alalta kaikki tuet vaihtamalla kasviksi Tuen peruminen. Jos ala ei ole maatalousmaata, kasviksi vaihdetaan Viljelemätön
- 5) Hakija ei reagoi vaihtoehtoilla 1-4 selvityspyyntöön.
→ Satelliittiseurannan tulos jää voimaan.
→ Tukea ei makseta ja lasketaan pinta-alaeroon mukaan.

Selvityspyyntöjen tilanteet

- Ensisijainen viljelijä saa ilmoituksen tekstiviestillä, kun uusia selvityspyyntöjä on tullut
- Selvityspyynnön tilanne näkyy Vipu-mobiilissa
 - Avoimissa tehtävissä näytetään mitä lohkoa ja asiaa selvityspyyntö koskee
 - Sovellus ohjeistaa mitä pitää tehdä ja mihin menessä
 - Kun vastaat selvityspyyntöön kuvalla, niin se siirtyy avoimista tehtävistä suljettuihin tehtäviin
- Käsitellyn selvityspyynnön tilanne näkyy Vipu-mobiilissa
 - **Vastattu:** kuvavastaus on lähetetty
 - **Käsittelyssä:** käsittely on kesken
 - **Hyväksytty:** lähetetty kuvavastaus on hyväksytty → asia on kunnossa
 - **Hylätty:** lähetetty kuvavastaus on hylätty, sitä koskeva muutos aika on päättynyt → voi aiheutua seuraamus
 - **Eräantynyt:** selvityspyyntöön ei ole reagoitu ajoissa → voi aiheutua seuraamus

Huom! Katso aina tarkasti mitä asiaa selvityspyyntö koskee ja ota sellainen kuva, josta kyseinen asia selviää!

- ota kuvat valoisaan aikaan, hämärässä kuvauskohte erottuu huonosti
- rajaa kuva siten, että taivasta tulee vähän mukaan ja horisontti näkyy
- ota kuva niitosta vasta, kun koko lohko on niitetty
- vaakasuuntaisista kuvista kasvuston laatu näkyy parhaiten
- ota niin monta kuvaa, että saat riittävän hyvän kuvan lähetettäväksi.

Kun olet lähettänyt kuvavastauksen, niin se tulee elinvoimakeskuksen tai kunnan nähtäväksi ja ratkaistavaksi. Tarvittaessa sinulta voidaan pyytää vielä lisätietoja lähettämällä lohkoista uusi selvityspyyntö.

**** Parasta varautumista mahdollisiin tuleviin selvityspyyntöihin, on kuvien ottaminen ennakkoon Vipu-mobiiliin "vapaakuvat" -toiminnolla eri toimenpiteistä.**

Vipu-mobiililla voi nyt ottaa kuvia myös ilman verkkoyhteyttä "offline-tilassa"

- Kuva ei kuitenkaan tallennu pysyvästi ilman verkkoyhteyttä ja "vanhenee" 24 tunnin kuluttua
 - Sovellus huomauttaa tästä
- Kirjaudu uudelleen Vipu-mobiiliin, kun olet taas verkkoyhteyden ulottuvilla
 - Kuvan tallentuminen edellyttää, että sovellus on avattu
 - Kirjautuminen on kerrallaan auki enintään 3 tuntia.

Ruokaviraston suositus kuvien ottamisesta:



Ota kuvia



Viljelykasvi

Kun kasvi on tunnistettavissa.

Niitto- tai laidunnusvaatimus

Kun olet niittämässä tai korjaamassa satoa tai käyt laitumella.

Ruokohelpi

Suojavyöhykkeiden ja turvapeltojen nurmien sadonkorjuuvaatimus

Kun korjaat satoa (nähtävä kuvasta).

Kasvustojen säilyttämisvaatimukset ja niittorajoitteet:

- Ota kuva, jos teet toimenpiteen parin viikon kuluessa määräajan jälkeen.
- Ota kuva, jos muokkaat tai päätät kasvuston kasvinsuojeluaineilla parin viikon kuluessa määräajan jälkeen.

Jos päätät monimuotoisuuskasvustoston

Jos päätät aiemmin perustetun luonnonhoito- tai viherlannoitusnurmen.

Jos päätät tänä vuonna perustetun luonnonhoito- tai viherlannoitusnurmen

Jos päätät monimuotoisuuskasvustoston

Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
----------	----------	---------	----------	--------	---------	---------

Huom! Ota kasvuston säilyttämisvaatimukseen liittyvät kuvat vasta säilyttämisaian päätyttyä.

Aiemmin otettuja kuvia ei voida hyväksyä.

Peltotukihaku:

- Pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien, niittykasvien ja peltolintukasvien kasvustot - ota kuva vasta 15.9. jälkeen

Syysilmoituksen toimenpidelohkot:

- Vähimmäismaanpeite – ota kuva vasta 31.12. jälkeen
- Talviaikainen kasvipeitteisyys – ota kuva vasta 31.3. jälkeen

Aktiiviviljelijän määritelmä

1. Jos viljelijän saamat EU:n suorat tuet vuonna 2025 **alle 5000 euron**

- Tällöin tuenhakija tulkitaan automaattisesti aktiiviviljelijäksi
 - määrittelyllä on pyritty kuittaamaan iso osa hakijoista automaattisesti ehdon täyttäväksi ja näin vähentämään byrokratiaa.

2. Jos viljelijän saamat EU:n suorat tuet vuonna 2025 olivat **yli 5000 euroa**

- Tällöin tuenhakijalla tulee olla verottajan myöntämä yritys- tai yhteisötunnus (Y-tunnus).

- b) Ja hakijan päätoimialan on liityttävä maatalouden harjoittamiseen, hakijan on myös oltava arvonlisäverovelvollinen alkutuotannossa
- päätoimialoissa on ollut paljon virheitä, joten käythän tarkistamassa oman tilasi tiedot (www.ytj.fi)
 - voit muuttaa päätoimialaasi laatimalla YTJ:ssä muutosilmoituksen.
ytj.fi/ilmoittaminen/muutosilmoitus
- c) Jos et täytä kumpaakaan em. ehdoista, tulee sinun toimittaa kunnan maaseutuviranomaiselle selvitys maataloustoiminnastasi
- esim. maataloustulot tai – menot (verolomake), tuotantopanosten ostotosite, maataloustuotteiden myyntitosite.

**** Y-tunnus ja alv-velvollisuus on esitätetty hakemukselle, mikäli tuenhakija on sama kuin viime vuonna!**

Suomi.fi -viestit

Ruokavirastossa siirrytään asteittain käyttämään Suomi.fi -postituksia

- Tarkoituksena vähentää paperipostin määrää
- Vuonna 2026 kuntien ja Elinvoimakeskusten tukipäätökset siirtyvät palvelun kautta postitettaviksi
- **Jos vastaanottajalla on Suomi.fi-palvelu käytössään:**
→ asiakirja menee Suomi.fi-postilaatikkoon → vastaanottaja saa sähköpostiviestin saapuneesta viestistä → asiakirjan voi lukea Suomi.fi-palvelussa tai Suomi.fi-sovelluksessa
- **Jos vastaanottajalla ei ole Suomi.fi-palvelua käytössään:** → postitettava aineisto tulee vastaanottajalle paperipostina tai mahdolliseen vastaanottajan käytössä olevaan digipostipalveluun
- Suomi.fi-viestien käytön voi halutessaan lopettaa vuoden määräajaksi:
Tunnistaudu palveluun → asetukset → viestien toimitustapa → peru suostumus

Korvauskelpoisuuksien jako 2026

Tänä vuonna myönnettiin hallinnon toimesta korvauskelpoisuutta kolmella perusteella:

1. Elinvoimakeskuskohtainen kiintiö (4500 ha)
2. Nuorten viljelijöiden kiintiö (4000 ha)
3. Tiettyjen Itä-Suomen kuntien kiintiö (11000 ha)

Elinvoimakeskusten kiintiöstä myönnettiin se määrä, mitä korvauskelpoinen ala oli pienentynyt koko maassa vuodesta 2024 vuoteen 2025 (4500 ha)

- Pohjois-Suomen osuus oli 432,33 hehtaaria
- Josta tuli KaSi-alueelle jaettavaksi **151** hehtaaria

Nuorten viljelijöiden kiintiön kautta myönnettiin koko maassa noin 4000 hehtaaria

- Josta tuli KaSi-alueelle jaettavaksi **319** hehtaaria

Hallinnon myöntämän korvauskelpoisuuden voi siirtää toiselle peruslohkolle, mutta toista kertaa sitä ei enää samalle lohkolle myönnetä!

Korvauskelpoisuuden siirto

- Korvauskelpoisuutta voi siirtää vain hakijan omistuksessa olevien lohkojen välillä
- Siirrettävää alaa oltava vähintään 20 aaria (voi koostua monesta lohkosta ja lohkot voidaan jakaa pinta-alojen täsmäyttämiseksi)
- Luovuttavalla ja vastaanottavalla lohkolle on oltava sama maankäyttölaji
- Ei voi siirtää lohkolle, jolla on vain LHK-kelpoisuus
- Ei voi siirtää lohkolle, jota koskee nurmivaatimus (ei ole ollut peltoa 31.12.2022)
- Korvauskelpoisuuden luovuttavalla lohkolle on pitänyt olla kasvulohkoja 2025
- Korvauskelpoisuuden luovuttavalla lohkolle ei ole saanut olla viljelemätöntä alaa 2025
- Siirto tehdään lomakkeella [471](#).

Korvauskelpoiseksi voi hakea seuraavia aloja

Tilusjärjestelyn perusteella, ***ei pinta-alarajoitusta***

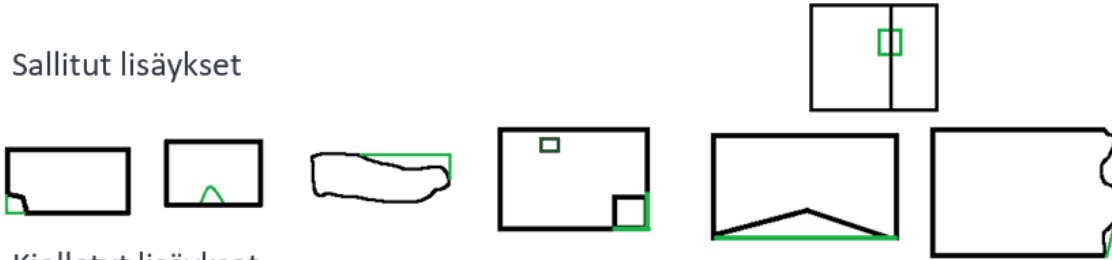
- Haetaan kunnasta vapaamuotoisella kirjallisella hakemuksella
 - o hakemuksen liitteeksi kopio lainvoimaisesta jakosuunnitelmasta ja liitekartoista.
 - o korvauskelpoisuus voidaan myöntää, kun uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun jakosuunnitelman mukaisesti
 - o tilalle jaossa tulleiden alojen on oltava maatalousmaata **9.6.** mennessä
 - o kunta tarkistaa, että korvauskelpoiseksi haettavat alat täyttävät vaatimukset.
- Digitointivirheen korjauksella kasvava ala, **ei pinta-alarajoitusta**
 - o kunta tarkistaa aiempien vuosien ilmakuvilta, onko virheen korjaus aiheellinen.

Pienten alojen lisäykset korvauskelpoiseen peltolohkoon:

- o muutoksen oltava lohkon muotoa parantava
- o lisäys voi olla enintään 5 % korvauskelpoisen lohkon pinta-alasta, kuitenkin enintään 0,5 ha
- o **noudata pinta-alarajoitetta ja perusta rajoitteen ylittävistä alasta erillinen peruslohko** → Jos ilmoitat yli rajoitteen, hallinto perustaa koko lisätystä alasta

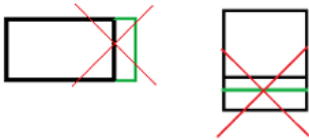
erillisen peruslohkon → Jos ala ei ole ollut viljelykelpoista 31.12.2022, yli menevää alaa tulee koskemaan nurmivaatimus.

• Sallitut lisäykset



• Kielletyt lisäykset

- Lisäykset, jotka eivät paranna lohkon muotoa



Korvauskelpoisuuden menettäminen ja palauttaminen peruslohkolle

Korvauskelpoisuus poistuu lohkolta, jos:

- Ala poistuu maatalouskäytöstä
 - o viljelijä poistaa alan itse TAI se poistetaan valvonnassa
- Alalla ei todeta maataloustoimintaa kolmena peräkkäisenä vuotena
 - o havaitaan satelliittiseurannassa tai muussa valvonnassa.

Korvauskelpoisuuden palauttaminen:

- Tänä vuonna voidaan palauttaa korvauskelpoisuus lohkoille, joilta se on poistunut 2025
 - o piirretään uusi lohko passivoidun lohkon päälle ja haetaan kunnasta vapaamuotoisella kirjallisella hakemuksella korvauskelpoisuutta
 - o kunta voi pyytää toimittamaan lohkon viljelykunnosta Vipu-mobiilikuvan (myös muu paikkatiedon sisältävän valokuva kelpaa)
 - o lohkon oltava viljelykuntoinen 9.6. mennessä
 - o jos valvonnassa on todettu, ettei poistettu ala ole ollut viljelykelpoinen 31.12.2022, sille voidaan palauttaa korvauskelpoisuus, mutta alan pitää olla jatkossa nurmella.

Pellon viljely-/korvauskelpoisuuden vaikutus maksettaviin tukiin

- A. Lohkoille, jotka ovat viljelykelpoisia peltotukihaun päättymiseen mennessä, voidaan maksaa: **Perustulotuki, Uudelleenjakotuki ja Nuoren viljelijän tulotuki**

- B. Lohkoille, jotka ovat olleet viljelykelpoisia jo 31.12.2022, voidaan edellisten lisäksi maksaa: ***Ekojärjestelmätuki, Erikoiskasvipalkkio ja Tärkkelysperunapalkkio***
- C. Korvauskelpoisille lohkoille, voidaan maksaa kaikkien edellisten lisäksi: ***Luonnonhaittakorvaus, Ympäristökorvaus, Pohjoiset pinta-alatuet ja Luonnonmukaisen tuotannon tuki (Luomu)***.

Uusien peruslohkojen ilmoittaminen

- Uudet peruslohkot ilmoitetaan Vipu-palvelun ”Hae tukia ja jätä ilmoituksia” -osiossa, sieltä valitaan ”Peruslohkomuutokset”, toiminto avautuu **7.4.**
- Uuden peruslohkon on oltava viljelykelpoinen tukihaun päättymisestä kasvukauden loppuun, kuitenkin aina vähintään 31.8. saakka.
 - o ***jos vaatimus ei täyty, ilmoita lohko vasta kun se on viljelykelpoinen!***
- Uutta lohkoa ilmoitettaessa kysytään lohkomuutoksen yhteydessä, ***”onko lohko ollut viljelykelpoinen 31.12.2022”***
 - o *vaatimuksen täyttyminen on voitava tarvittaessa todistaa valokuvalla tai muulla luotettavalla tavalla*
 - o *jos ilmoitat lohkoja, jotka eivät ole olleet viljelykelpoisia 31.12.2022, niille tulee Ehdollisuuden nurmivaatimus, jonka noudattamista seurataan satelliittivalvonnalla.*
- ***Kunta tai Elinvoimakeskus lähettää aiempaa useammin selvityspyynnön liittyen tehtyihin peruslohkomuutoksiin ja rajakorjauksiin, tarkoituksena on vähentää heikkokuntoisten alueiden rekisteröimistä maatalousmaaksi.***
- Pyydetään ottamaan kuva tietystä alueesta lohkon sisällä
 - o 1-2 kuvaa (kuvat on voitu ottaa jo ennakoon Vipu-mobiiliin)
 - o selvityspyyntöön voidaan lisätä ohjeita kuvan ottamiseksi oikeasta paikasta
 - o tarkoitus varmistaa maatalousmaan kunto kuvan perusteella
 - o erityisesti kokonaan uudet peruslohkot, valvonnassa viljelemättömäksi todetut, sekä lohkon muodon parantamiset
 - o kuvia käytetään muutoksen hyväksynnässä ja digitoinnissa.

Lohkon viljelykelpoisuus

- Lohkon oltava viljelykelpoinen 9.6.-31.8. välisenä aikana
- Lohkolla tulee olla tehtynä normaalit peruskunnostustoimenpiteet, jotta lohkolta voidaan saada satoa
- Ojituksen oltava riittävä siten, että viljelytoimet pystytään tekemään viljelykasvin edellyttämällä tavalla

- Peruskalkitus on tehty ja happamuus on oikealla tasolla viljelykasville
- Maaperän on sovelluttava valitun kasvin viljelyyn
- Rehu- ja laidunnurmesta on pystyttävä tuottamaan korjuu- ja markkinakelpoinen sato
- Luonnonlaitumelta vaaditaan, että alalle on muodostunut heinä- tai nurmikasvusto (vanha nurmikin käy)
- Viherkesannolla oltava nurmirehukasveja yli 50 prosentilla alasta
- **Lohkon viljelykelpoisuudesta on huolehdittava, maisema on pidettävä avoimena ja alalla on harjoitettava vuosittain maataloustoimintaa.**

Mitä lasketaan lohkon alaan kuuluvaksi?

Kasvulohkoon kuuluvaksi hyväksytään:

- Kyseiseltä lohkolta korjatun sadon säilörehupaalit ja rehuauma, lantapatteri
 - o mikäli niitä ei varastoida yhtä vuotta pidempään lohkolla
- Sääolojen vuoksi orastumaton kasvusto
- Lohkon piiri- tai sarkaojien kaivuumaat (enintään vuoden ajaksi)
 - o Huom! Jos ojamaita on levitetty yli 5 aarin alalle, niin se ei kelpaa kasvipeitteisyyteen ja on ilmoitettava syysilmoituksella kasvipeitteettömäksi
- Kesantoina voi ilmoittaa:
 - o alan, joka jää esim. kylvämättä (avo- tai sänkikesanto)
 - o peruskunnostettava ala (jos kunnostusta ei tehdä sadonkorjuun jälkeen)
 - o **Huom! Kesantoja tulee myös hoitaa!**

Perus-/kasvulohkosta tulee poistaa pysyvästi, muussa kuin maatalouskäytössä olevat alat:

- Pitkään hoitamatta olleet alat (joilta puuttuu muokkaus, niitto, laidunnus, ym. toiminta)
 - o ne poistetaan kolmen vuoden jälkeen myös satelliittivalvonnan kautta
- Tuotteiden varastoalueet, elleivät ne ole mukana vuotuisessa viljelykierrossa
- Viljelyyn liittymätön varastointi, mm. puutavarapinot, rakennustarvikkeet
- Jaloittelutarhat, piha-alueet, pysyvät tiet (joita ei muokata pellon muokkauksen yhteydessä).

Jos huomaat 9.6. jälkeen, ettei jokin ala täytä tukiehtojen vaatimuksia, niin muuta alalle muutosvaiheessa 1.10. mennessä:

- a) Viljelemätön (jolloin kunta poistaa sen maatalouskäytöstä ja voit palauttaa alan käyttöösi esim. seuraavana vuonna)
- b) Tuen peruminen, jos et tee alalla mitään maataloustoimenpiteitä

Tukihaussa huomioitavaa

- Tarkista, että kaikki hallinnassasi olevat lohkot näkyvät hakemuksellasi ja poista sieltä hallinnastasi poistuvat lohkot
- Tarkista, että VSO-ohjelmasta siirtämäsi lohkot ovat ajan tasalla
- **Tarkista, että kaikkien lohkojesi hallinta on kunnossa 9.6.-1.10. välisen ajan**
- Tee tarvittavat peruslohkomuutokset mielellään toukokuun puoliväliin mennessä
- **Ole huolellinen tukihaussa ja varmista, että kaikki haluamasi tuet tulevat haetuiksi!**
 - o ole selvillä kaikista tukiehdosta, joihin samalla sitoudut!
 - o **hyödynnä 1.10. saakka jatkuva muutos aika**
- Peltotukihauksessa kysytään useiden kasvien osalta ***kasvuston perustamisaikaa*** satelliittiseurantaa varten
- Jos olet valinnut ympäristökorvauksen pakolliseksi toimenpiteeksi mielestäsi hankalasti toteutettavan tai tilallesi epäedullisen ***valinnaisen toimenpiteen***, niin katso löytyisikö 7 vaihtoehdon joukosta sille parempi vaihtoehto

Tukihakemuksen muutosmahdollisuus

Peltotukihauksen jälkeen **10.6.** avautuu Vipu-palvelussa mahdollisuus muuttaa tukihakemusta 1.10. saakka, jolloin voit:

- muuttaa kasvulohkolle ilmoitettua kasvia ja kasvulohkon rajoja
- lisätä tai poistaa haettuja tukia ja ympäristökorvauksen/ekojärjestelmän lohko kohtaisia valinnaisia toimenpiteitä
- muuttaa peruslohkon nimen, maankäyttölajin, hallintatiedon, hukkakauratiedon
- muokata tuenhakijaa ja siihen liittyviä lisätietoja
- perua tukia koko lohkolta tai vain lohkon osalta, käytössä myös ***viljelemätön*** -kasvikoodi.

Muutosaikana ei voi enää:

- tehdä peruslohkomuutoksia, eikä lisätä hakemukselle uusia peruslohkoja
- ilmoittaa peruslohkoja yhteiskäyttöön, poistaa niitä tai muuttaa niiden rajoja
- muuttaa lohkon tietoja, jos lohko on otettu valvontaan
- muuttaa mitään tietoja, jos koko tila on otettu valvontaan
- poistaa lähetettyjä liitteitä.

Huom!

- **Huolehdi, että hakemustiedot vastaavat koko ajan tilannetta pellolla. Näin menetellen välttyt turhilta selvityspyynnöiltä ja tukiseuraamuksilta!**
- **Tee korjaukset heti, kun huomaat hakemuksellasi korjattavaa. Valvontaan joutuminen katkaisee mahdollisuuden tehdä muutoksia hakemukseen tai perua tukia!**

- Satelliittivalvonnoissa on tullut eniten selvityspyyntöjä seuraavista:
monimuotoisuuskasvien tunnistaminen/oikeiden kasvien löytyminen, kerääjäkasvin peittävyys, nurmien/suojavyöhykkeiden niiton havaitseminen ja monimuotoisuuskasvustojen säilyttämisaajan noudattaminen.

Ota Vipu-mobiililla **vapaakuvia** mm. kasvustosta, niitosta, laidunnuksesta, sadonkorjuusta ja säilyttämisaajan jälkeisestä kasvustosta. Kuviin tallentuu lohkolta aika- ja paikkatiedot, joten voit käyttää näitä kuvia myöhemmin tuleviin selvityspyyntöihin!

Vapaakuva-toiminto löytyy ”kuvat”-valikosta (**ota kuva** -näppäin). Kuvat tallentuvat Ruokaviraston palvelimelle ja hallinto näkee kuvat vasta siinä vaiheessa, kun käytät niitä selvityspyyntöön vastaamiseen!

Syysilmoitus

- Ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteen vaatimus koskee kaikkia tiloja, joilla on pellon tai pysyvien kasvien alaa
 - o tuosta alasta 33 % on säilytettävä kasvipeitteisenä 31.10.-31.12. ja ala on ilmoitettava syysilmoituksella
 - o *mikäli tilan peltoalasta on 100 % pysyvää nurmea, eikä tila hae Ekojärjestelmän talviaikaista kasvipeitteisyystukea → syysilmoitusta ei tarvitse kasvipeitteisyydestä jättää*
- Syysilmoituksella ilmoitetaan perus- tai kasvulohkokohtaisesti tiedot:
 - o ehdollisuuden vähimmäismaanpeitteeseen
 - o ekojärjestelmätuen talviaikainen kasvipeitteisyys -toimenpiteeseen
 - o ympäristökorvauksen lohkokohtaisiin toimenpiteisiin
 - kiertotalous ja lintupellot
 - o käytetyt kasvinsuojeluaineet (puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu -toimenpidelohkoilla)
- Jos koko peruslohko ei ole samaa toimenpidealaa, niin toimenpidelohkot on muodostettava kartan kautta (sama toimintaperiaate, kuin kasvulohkojen piirtämisessä)

Syysilmoituksen muutos aika

- Korjaa syysilmoitustasi, jos huomaat siinä virheellisen tiedon
- Kasvipeitealoja voi korjata tai perua lohkolta ekojärjestelmätuen talviaikainen kasvipeite -toimenpiteen:
 - 30.3.-28.4. Vipu-palvelussa

- Valumavedet-, lintupellot-, kiertotalouden edistäminen- ja kasvinsuojelu -välilehtien tietoja voi muuttaa:
 - 16.4. saakka kirjallisella vapaamuotoisella ilmoituksella kuntaan
- Jos syysilmoitus on valvonnassa, muutoksia ympäristökorvauksen toimenpiteisiin ei voi tehdä
- Satelliittivalvonta seuraa kasvipeitteisyyden säilyttämistä lohkoilla:
 - Lohkolle voi tulla kaksi selvityspyyntöä:
 - yksi ehdollisuuden 33 %:n kasvipeitteisyydestä 1.10.-31.12.
 - ja toinen ekojärjestelmätuen kasvipeitteen säilyttämisestä 31.3. saakka
 - Voit vastata yhdellä kertaa kumpaankin selvityspyyntöön viimeistään **7.5.**
 - Odota lumien sulamista, kasvipeitteisyys on pystyttävä toteamaan kuvalta.

Peruslohkojen hallinnan tarkistaminen

- **Kunnat ja Elinvoimakeskus tarkistavat vuosittain osalta hakijoista, että tukihakemuksella ilmoitetut peruslohkot ovat hakijan hallinnassa 9.6.-1.10. välisenä aikana**
- Myös kaikki vuonna 2026 ilmoitettavat uudet peruslohkot tarkistetaan
 - omistus tarkistetaan Kiinteistötietojärjestelmästä (KTJ)
 - kirjallisten vuokrasopimusten osalta pyydetään viljelijää toimittamaan sopimus kuntaan
 - suullisten sopimusten osalta pyydetään vuokraviljelijältä maanomistajan yhteystiedot ja varmistetaan häneltä puhelimitse sopimuksen voimassaolo.
- **Huom!** Edellisinä vuosina havaitsimme tarkastuksissa tapauksia, joissa viljelijän omaksi ilmoittamasta lohkoista osa olikin jonkun toisen omistuksessa, joten tuolta osalta hallintaa ei voitu varmentaa
- Havaitusta hallinnan puutteesta voi aiheutua merkittävät seuraamukset, joten asian kanssa on syytä olla tarkkana → epäselvän hallinnan alalle ei makseta lainkaan tukia ja lisäksi tulee 1,5–2 kertainen pinta-alaseuraamus
- Varmista myös, että olet poistanut hallinnastasi poistuneet lohkot hakemukselta.

Huomioitavia vuokrasopimusasioita:

- Spv-tapauksissa on vanhat vuokrasopimukset uusittava jatkajan nimiin
- Maatalousyhtymä ei voi omistaa tai vuokrata peltoa, jolloin pellon on oltava yhtymän osakkaan omistama tai vuokraama
- Osakeyhtiöt, Ky:t ja Ay:t voivat olla omistajana tai vuokraajana
- Pelkkä alueen hallintasopimus ei riitä, pitää olla vuokrasopimus (esim. rantaniityt)
- Jos vuokraat omistamiasi peltoalueita energiayhtiölle, huolehdi, että maanvuokrasopimuksessa on erikseen kirjallisesti sovittu peltoalueiden **hallinnan säilymisestä** viljelijällä/tuenhakijalla koko sen ajan, kun pellot ovat maatalouskäytössä
- **Suosittelavaa on laatia vuokrasopimus aina kirjallisena!**

Päisteet/suojakaista

Viljelyteknisillä päisteillä ei ole enää 3 metrin maksimileveysrajoitetta, mutta päisteen on oltava kuitenkin **tarkoituksenmukainen**.

Aiempaa 1 metrin piennarvaatimusta ei enää ole, mutta vesistön varsilla on oltava keskimäärin vähintään 3 metrin ja enintään 4 metrin levyinen **suojakaista**:

- Suojakaistan voi perustaa kylvämällä monivuotisia nurmikasveja suojaviljaan
- Suojakaistalla ei hyväksytä pajukkoa, vadelmakasvustoa tai mitään puuvartista kasvustoa. Jos suojakaistalle alkaa muodostua puuvartista kasvustoa, uudista kasvusto
- Jos suojakaistan kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu esimerkiksi talven aikana, vesistön kunnostustyön yhteydessä tai muulla vastaavalla tavalla, uusi kasvusto on perustettava heti olosuhteiden salliessa
- Lannoitus ei ole sallittua edes perustamisvaiheessa
- Kasvinsuojelu sallittua vain vaikeissa rikkakasvitilanteissa ja silloinkin ainoastaan pesäketorjuntana;
 - Jos lohkolla esiintyy laajamittaisesti helposti leviäviä rikkakasveja: hukkakauraa, persianjättiputkea, armenianjättiputkea, keltamajavankaalia, alaskanlupiinia, hampuvillakkoa, tarhatatarta, japanintatarta, sahalinintatarta, komealupiinia, kurturuusua, lännenpalsamia tai marunatuoksukia.
 - Käytä kasvinsuojeluaineita niiden käyttörajoitusten mukaisesti. Pyydä aina lupa kasvinsuojeluaineiden käyttöön suojakaistalla elinvoimakeskuksesta **lomakkeella 443**
 - Kiireellisissä tapauksissa voit soittaa Elinvoimakeskukseen ja saada ennakkoluvan puhelimitse, lomakkeen voit toimittaa sinne jälkikäteen.

Vesistön määritelmä

Peruslohko ei sijaitse vesistön varrella, jos:

- Pellon ja vesistön välillä on muuta aluetta keskimäärin vähintään 10 metriä, eikä vesi tulvankaan aikana nouse maatalousmaalle
- Tai pelto sijaitsee tulvapenkereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois pumppaamalla tai muulla vastaavalla tavalla
- Voit tarkistaa Vipu-palvelusta sijaitseeko lohko vesistön varrella ("Vipu-vesistöt"-kattataso).

KORVAUKSET/TUET

Ympäristökorvaus

[Sitomusehdot löydät täältä](#)

Ympäristökorvauksen tilakohtainen toimenpide (01)

On perustaso, jota kaikkien sitoutuneiden on noudatettava

45 €/ha (muut kasvit) sitoumuksen minimiala 5 ha

113 €/ha (puutarhakasvit ja kumina) sitoumuksen minimiala 1 ha

- Vuonna 2026 voi antaa uusia 5-vuotisia sitoumuksia tai voi jakaa voimassa olevan sitoumuksen
- Tilakohtainen toimenpide on 5-vuotiseen ympäristösitoumukseen sitoutuvalle pakollinen ja sitoutuminen on edellytys lohko kohtaisten toimenpiteiden valinnalle ja toteuttamiselle
- **Tilakohtainen toimenpide koostuu yleisistä vaatimuksista sekä valinnaisista vaatimuksista (7 kpl), joista viljelijän on pääsääntöisesti valittava vuosittain 2 kpl toteutettavaksi**
 - *Huom! Osa toimenpiteistä on monivuotisia, joten sellaisen valitessaan ei kahden toimenpiteen valintaa tule joka vuodelle (esim. "monivuotiset monimuotoisuuskaistat").*

Yleiset vaatimukset:

Viljavuustutkimus

- Tulosten on oltava voimassa ennen lannoitusta kaikilla yli 0,5 ha:n suuruisilla korvauskelpoisilla peruslohkoilla, joiden kasvia saisi ehtojen mukaan lannoittaa
 - o 1 näyte alkavaa 5 hehtaaria kohti, esim. 11 ha:n lohkolta on otettava 3 näytettä
 - o alle 0,5 hehtaarin lohkolta voi käyttää viereisen lohkon analyysitulosta tai "virtuaalinäytettä" (eloperäisen maan taulukkoarvoja tai viljavuusluokan 6 arvoja)
- Teetettävä viimeistään viiden vuoden välein.
[Lisätietoa viljavuustutkimuksista](#)

Lohkokohtaiset muistiinpanot

- Merkittävä peltolohkon perustiedot ja tiedot vuosittaisista viljelytoimenpiteistä, sekä ympäristösitoumuksen lohkokohtaisten toimien edellyttämät tiedot (esim. valumavesitukeen liittyvät ojituksen säätötoimet).

Tilakohtainen ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

- o Suunnitelma on tehtävä 3. sitoumusvuoden loppuun mennessä. Esim. vuonna 2023 sitoutuneen on se tehtävä ja toimitettava kuntaan 30.4.2026 mennessä (sähköpostin pdf-liitteenä tai tulostettuna paperiversiona)
- o Suunnitelman tarkoituksena on kartoittaa viljelijän kiinnostuksen kohteita ja sitä, mitä mahdollisuuksia tilalla olisi kehittää toiminnan ympäristökestävyyttä. Useat toimenpiteet ovat monivaikutteisia ja tukevat myös aktiivista ruoantuotantoa
- o Suunnitelma tehdään valmiille pohjalle
 - o kirjautuminen ilmastosuunnitelma.fi -sivuston kautta
 - o lohkot haetaan suunnitelmaan tilatunnuksella
 - o tekeminen ei edellytä osallisuutta tilaan, joten neuvojakin voi sen tehdä.

Valinnaiset toimenpiteet (1-7), näistä on pääsääntöisesti valittava vuosittain 2 toteutettavaksi:

1. *Ilmasto-ympäristökoulutus.*

Viljelijällä on sitoumuskauden aikana valittavissa 5 eri koulutusosiota maatilan ympäristö-, ilmasto- ja monimuotoisuushaasteista. Viljelijä voi valita tämän vaihtoehdon joka vuosi, kunhan kyseessä on aina eri koulutusosio.

Koulutus on suoritettava hakuvuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä (30.4.), sitä ei voi ulkoistaa neuvojalle vaan tilan osallisen on se suoritettava. Koulutus löytyy Vipu-

palvelun ”hae tukia ja jätä ilmoituksia” -välilehdeltä, suorittajalla on oltava asiointioikeus.

Koulutusosiot:

- 1) *hiilensidonta peltomaahan ja maaperän kasvukunto*
- 2) *kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen maatilalla*
- 3) *maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen*
- 4) *maatilan vesiensuojelu*
- 5) *integroidun torjunnan menetelmät*

2. *Monivuotiset monimuotoisuuskaistat.*

Perustettava keskimäärin 3 metriä leveä monivuotinen nurmikasvusto, kokonaan yksivuotisella tuotantokasvilla olevien kahden peruslohkon kaikille reunoille. Lohkojen on oltava pinta-alaltaan vähintään 0,5 hehtaaria. Kasvusto on säilytettävä ja ehtoja noudatettava 31.8. asti.

Säilytettävä samalla loholla niin kauan, kuin kyseisellä loholla viljellään yksivuotista kasvia
→ jos lohkon kasvi vaihtuu seuraavana vuonna monivuotiseksi, niin toimenpidettä on toteutettava jollain toisella ehdot täyttävällä loholla.

**** Ellei tilalla ole enää kahta toimenpiteeseen kelpavaa lohkoa, niin tällöin voi valita jonkin toisen valinnaisen toimenpiteen.**

Kaistaa ei voi toteuttaa loholla;

- a. jolta vaaditaan jo muutoinkin GAEC 4 -mukainen suojakaista (= Vesistöjen varrella sijaitsevilla lohkoilla vaadittava muokkaamaton ja lannoittamaton kasvipeitteinen vähintään 3 metrin levyinen suojakaista, jolla saa käyttää kasvinsuojeluaineita vain elinvoimakituksen ennakkoluvalla) TAI
- b. jolle on ilmoitettu Ekojärjestelmän monimuotoisuuskasveja.

3. *Maaperän seurantatieto.*

Viljelijä toteuttaa kahdella vähintään 0,5 hehtaarin peruslohkollaan 30.11. mennessä, joko;

- Laajan maa-analyysin, joka sisältää hiilen määrän ja orgaanisen aineksen määrän analyysit **sekä** lisäksi jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaavan tutkimuksen (mikrobiologinen aktiivisuus, kationinvaihtokapasiteetti, vedenpidätyskyky, varastoravinteet, varantoravinteet tai hivenaineet)

- **1 näyte peruslohkoa kohden riittää (ei pinta-alarajaa)**

- Analyysin peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla (tuotetun analyysin tulokset on kalibroitava tutkittavalle lohkolle maanäytteiden avulla).

4. *Orgaaniset ravinteet*

Toimenpiteen voi valita, jos joku seuraavista ehdoista täyttyy:

- Viljelijällä on käytössä lannan separaattori tai lietteen laskeutusmenetelmä
- Maataloustoiminnassa syntynyttä lantaa käsitellään biokaasulaitoksessa
- Lantaa luovutetaan tiloille, jotka itse tuottavat lantaa vain vähän tai ei ollenkaan
- Nurmikasvustoa toimitetaan biokaasulaitokseen
 - *em. toimenpiteissä käsiteltävän materiaalin vähimmäismäärä 25 kuutiota.*

5. *Pölyttäjien ravintokasvit.*

Kasvukaudella oltava viljelyssä sadontuotantotarkoituksessa vähintään kahdella 0,5 hehtaarin peruslohkolla, pölyttäjille ravintoa tarjoavia yksi- tai monivuotisia kasveja.

Huom! Jos peruslohkon koko on yli hehtaarin, niin riittää että lohkolla on yksi vähintään 1 hehtaarin kasvulohko tietyllä kasvilla

- *Esim. 20 hehtaarin peruslohko, jolla on 1 hehtaarin kasvulohkolla rypsiä.*

Pölyttäjien ravintokasveja ovat

- | | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> • Auringonkukka • Avomaankurkku • Härkäpapu • Karviainen • Kevätrapsi • Kevätrypsi • Kirsikka • Korianteri • Kumina • Kurpitsa • Luumu • Mansikka • Marja-aronia • Mesimarja • <u>Morsinko</u> • Mustaherukka • Muut hedelmät • Muut marjakasvit • Omena • Parsa • Pensasmustikka | <ul style="list-style-type: none"> • Pensaspapu • Punaherukka • Päärynä • Rehuherne • Ruistankio (<u>Camelina</u>, Kitupellava) • Ruokaherne • <u>Saskatoon</u> (marjatuomipihlaja) • Seoskasvusto (öljykasvit) • Sinappi • Soijapapu • Syysrapsi • Syysrypsi • Tarhaherne, teoll. <u>Sop tuotanto</u> • Tarhaherne, tuoretuotanto • Tattari • Tyrni • Vadelma ja mesivadelma • Valkoherukka • Vuohenherne • Öljyhamppu • Öljypellava |
|---|--|

6. *Täsmäviljely -menetelmät.*

Viljelijällä tai hänen käyttämällään urakoitsijalla, on oltava käytössä joku seuraavista vaihtoehtoista;

- a. tuotantopanosten paikkakohtaisen levityksen mahdollistava automaatiikka, joka perustuu paikkakohtaiseen kuvantamiseen
 - voidaan toteuttaa satelliitilla, ilmakuvalla, reaaliaikaisella sensorilla, kameralla tai pellon vyöhykekartoituksella

- b. kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen lohkoautomaatiikka, jonka avulla voidaan estää kasvinsuojeluaineen tai lannoitteen päällekkäinen ruiskutus tai levitys kasvustoon
- c. optinen hara rikkakasvien mekaanisessa torjunnassa
- d. leikkuupuimurissa tai ajosilppurissa paikkatietoon perustuva satotasomittaus
- e. viljelijän omassa käytössä oleva automaattiohjauksella varustettu traktori, työkone tai itsekulkeva kasvinsuojeluruisku.

7. Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset.

Jos viljelijä valitsee toimenpiteen, on hänellä oltava todistettavasti käytössään vuorovaikutteinen tietokoneella tai mobiililaitteella toimiva sovellus rikkakasvien, kasvitautien ja/tai kasvintuhoojien tunnistamiseksi ja kasvukaudenaikaisen kasvitauti- ja tuhoajatilan seurauksiksi

- **Sovelluksen käyttö ainakin muutamilla lohkoilla on todistettava esim. kuvankaappauksilla sovelluksen näytöstä tai muutoin osoitettava sen käyttö**
- **Kunta saattaa pyytää todisteita käytöstä, mikäli tila sattuu Ruokaviraston satunnaisotantaan.**

Viljelijä voi vaihtaa edellä mainituista 7 toimenpiteestä vuosittain vapaasti kaikkia muita, paitsi **”monivuotista monimuotoisuuskaistaa”**. Ja senkin voi vaihtaa toiseen, ellei tilalla ole enää kahta sellaista lohkoa, joilla tuota toimenpidettä voisi toteuttaa!

Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet (02-09)

Maanparannus ja saneerauskasvit (02)

*** 223 €/ha (vuosittainen)**

- Yksivuotisen kasvin jälkeen alalle voi ilmoittaa maanparannus- ja saneerauskasvin
- **Voi ilmoittaa kaksi vuotta peräkkäin, mikäli seoksessa on monivuotisia kasveja ja niistä syntyy seuraavalle vuodelle kasvusto**
 - **kuminasta kelpaa vain 1. vuoden kasvusto, satovuoden kasvustoa ei voi enää ilmoittaa toimenpiteeseen!**
- **2026 alkaen kaikki apilat hyväksytään maanparannuskasviksi, joko puhdaskasvustona tai seoksissa (muutos parhaillaan Komission hyväksyttävänä...)**
- Kasvit pitää kylvää keväällä ja niitä saa lannoittaa
- Kasvuston saa muokata maahan aikaisintaan kahden kuukauden kuluttua kylvöstä, **toisen vuoden kasvuston 15.7. alkaen**

- Kasvusto voidaan niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi
- Kasvustolla voi käyttää kasvinsuojeluaineita ja sen voi päättää kemiallisesti
- Muita kuin ao. listassa mainittuja kasveja ei saa olla seoksessa, eikä maanparannuskasvia voi viljellä satokasvin aluskasvina
- Hyväksyttävät kasvit ja niiden seokset: *aitohunajakukka, **apilat**, auringonkukka, kumina (ensimmäisen vuoden kasvusto), mailaset, mesikät, rehuvirna, ruisvirna, samettikukka, sikuri, sinappi (vain valkosinappi eli keltasinappi), öljy- ja muokkausretikka (voi olla myös muokkausretiisi)*
 - myös edellä mainittujen kasvien seokset kelpaavat
- Toimenpidettä ei voi toteuttaa alalla, jolla toteutetaan samana kasvukautena;
 - Ympäristökorvauksen toimenpiteitä: *kerääjäkasvit, suojavyöhykkeet, turvepeltojen nurmet, puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu, lintupellot, luonnonmukaisen tuotannon avomaavihannesten viljely TAI*
 - Ekojärjestelmän toimenpiteitä: viherlannoitusnurmet, luonnonhoitonurmet tai monimuotoisuuskasvit.

Kerääjäkasvit (03)

*** 97 €/ha (vuosittainen)**

- Kerääjäkasveja voi ilmoittaa yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevalle alalle
- Maksuala on rajattu enintään 35 prosenttiin korvauskelpoisesta alasta
- Kerääjäkasvi on eri kasvi, kuin lohkolle ilmoitettu viljelykasvi, ja se kylvetään ennen tai jälkeen viljelykasvin korjuun, kuitenkin viimeistään 15.8.
- Toimenpidettä voi toteuttaa yksittäisellä loholla
- Kerääjäkasvi voi olla Italianraiheinä tai muu nurmiheinä, apila tai muu nurmipalkokasvi tai seos, joka voi sisältää vähäisessä määrin myös muita kukkivia yksivuotisia kasveja
- Kerääjäkasvia ei voi kylvää nurmikasvustolle, eikä se voi olla yksistään typensitojakasvia
- **Muodostettava tasainen kasvusto**
- Kerääjäkasvilla voi perustaa monivuotisen nurmen
- Viljaa voi kylvää kerääjäkasviksi vain, jos loholla on samana vuonna viljelty varhaisperunaa tai varhaisvihanneksia.
- Kasvuston saa päättää kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9. ja muokata 1.10. alkaen
 - aikaisempi päättäminen on mahdollista, jos kylvetään syyskylvöinen kasvi
 - kerääjäkasvin kasvuajan on oltava aina kuitenkin vähintään 6 viikkoa.

Kiertotalouden edistäminen (04)

*** 37 €/ha (vuosittainen)**

- Maksuala on rajattu enintään 80 prosenttiin korvauskelpoisesta alasta
- Jos haluaa toimenpiteestä maksettavaksi korvausta, on jätettävä syysilmoitus ja ilmoitettava siinä lohkokohtaiset levitysmäärät
- Korvausta voidaan maksaa enintään luovutus sopimuksella ilmoitetusta lantamäärästä
- Voi toteuttaa yksittäisellä loholla.
 - **Nestemäisten aineiden** (liete) levitysmäärän oltava vähintään 15 kuutiota/ha
 - oltava sijoittava tai multaava laite, hajalevitys ei oikeuta korvaukseen
 - voi saada korvauksen joko oman tilan lietteestä tai vastaanotetusta.
 - **Orgaanisen materiaalin** (kuivalanta) kuiva-ainepitoisuus oltava vähintään 20 prosenttia ja levitysmäärän vähintään 10 kuutiota/ha
 - voi saada korvauksen vain vastaanotetusta lannasta tai biokaasulaitoksen kautta kierrätetystä tilan omasta lannasta.
 - **Korkean ravinnepitoisuuden aineiden** (esim. turkiseläinten lanta), joiden fosforipitoisuus on vähintään 3 kilogrammaa kuutiometriä kohden, levitysmäärän on oltava vähintään 5 kuutiota/ha.
- Tila voi saada korvauksen joko lietteen/muun nestemäisen aineen levityksestä TAI kiinteän lannan levityksestä - **ei molemmista!**
- Jos olet levittänyt toimenpidelohkoille oman tilasi ulkopuolelta vastaanotettua lantaa tai lannoitteita, ilmoita vastaanottamasi lannan tai lannoitteen tiedot lisäämällä syysilmoituksen liitteeksi lomake [469L](#) (ilmoitus lannoitteen luovuttamisesta) tai muu vastaava liite
- Kuivalannan osalta pitää liitteenä olla myös ravinneanalyysitulokset, josta löytyy tieto lannan kuiva-ainepitoisuudesta (ka-prosentin oltava vähintään 20).

Suojavyöhykkeet (05)

*** 430 €/ha (voimassa koko sitoumuskauden)**

- **Uusia lohkoja voi ilmoittaa suojavyöhyketoimenpiteeseen vielä 2026 ja 2027**
- Toimenpidettä on toteutettava lohkoilla sitoumuskauden loppuun
- Suojavyöhykenurmeksi kelpaa aiemmin perustettu monivuotinen nurmikasvusto, lannoitus on sallittua vain kasvuston perustamisvaiheessa
- Suojavyöhykkeeksi kelpaava ala näytetään Vipussa karttatasolla ”**Suojavyöhyke**”

- Sama ala näytetään myös kasvulohkon tiedoissa ilmoittaessasi suojaväyhykettä
- Peruslohko on merkitty kartalla kokonaan suojaväyhykkeeksi, jos;
 - lohko sijaitsee pohjavesi- tai Natura-alueella
 - jos lohko on alle 1 hehtaarin suuruinen tai vähintään 50 prosenttia siitä on suojaväyhykkeeksi soveltuvaa alaa (lohkon reunasta kartalle piirretty 50 metrin suojaväyhykerajaus ulottuu yli puoleen väliin lohkoa)
 - jos kyseessä on kaksitasouoma (tarkoittaa vesistön pääuoman reunalla olevaa tulvatasannetta).
- Kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittua ainoastaan hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa
- Suojaväyhykkeen kasvusto on niitettävä ja korjattava pois lohkolta vuosittain, viimeistään 15.9. mennessä (myös perustamisvuonna)
- Laiduntaminen on sallittu, ellei siitä aiheudu vesistön pilaantumisvaaraa
- Kokonaan muovitetut paalit voi jättää lohkolle, muussa muodossa oleva sato on vietävä pois
- Kaksitasouoman kasvusto on niitettävä ja korjattava vähintään kerran sitoumuskauden aikana
- Kasvusto on uusittava, mikäli se ei enää täytä nurmikasvuston vaatimusta (mikäli muut kuin nurmikasvit ovat vallitsevia), tällöin muokkaus ja lannoitus on sallittua
- **Toimenpiteeseen hyväksytyt toimenpidealat on ilmoitettava kaikkina sitoumusvuosina suojaväyhykkeeksi, muutoin niille maksetut korvaukset peritään takaisin sitoumusajan alusta lähtien!**
 - vain lohkon hallinnansiirto tai maatalouskäytöstä poisto, katkaisevat vuotuisen ilmoittamisveloitteen ilman tukiseuraamuksia.

Turvepeltojen nurmet (06)

***200 €/ha (voimassa koko sitoumuskauden, lohkoja ei voi vaihtaa)**

- Mikäli on valinnut lohkoja toimenpiteeseen vuosina 2023-2025, niin samat lohkot on ilmoitettava turvepeltojen nurmena vuosittain koko sitoumuskauden loppuun
- **Uusia aloja voi ilmoittaa vuonna 2026 toimenpiteeseen**
 - niiden osalta pitää olla maa-analyysin tulos käytettävissä 30.9. mennessä
 - maalajin tulee olla turvetta: Bct, Ct, Lct, Sct, CSt, LSt tai St
- Kokonaan turvemaata olevalle peruslohkolle on perustettava monivuotinen nurmikasvusto
 - kasvustoa ei tarvitse erikseen perustaa, jos lohkolle on aikaisemmin perustettu monivuotinen nurmikasvusto
 - nurmen saa uusia sitoumuskauden aikana, mutta ilman muokkausta
 - **kasvinsuojeluaineita saa käyttää, mutta ei vuosittain**

- Turvepelloksi katsotaan lohko, jonka pinta-alasta vähintään 80 prosenttia on **turvemaata**
 - **turvemaan määritelmä:** muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 %
- Kasvusto on niitettävä ja sato korjattava pois vuosittain 15.9. mennessä, sadon saa käyttää hyödyksi
 - **satelliittivalvonta seuraa niiton ja kasvuston pois keräämisen toteutumista!**
- Lohkolla voidaan tehdä maan rakennetta ja vesitaloutta parantava lyhytaikainen toimenpide, mutta nurmi on kylvettävä sen jälkeen heti uudestaan
- Huom! Uusien ojien kaivaminen on kielletty, ellei kaivuu ole osa isompaa usean maanomistajan peruskuivatushanketta tai liity kosteikon perustamiseen
- Jos toimenpidealaa ei ilmoita joka sitoumusvuodelle, niin jo maksetut korvaukset peritään toimenpiteen osalta takaisin!
 - lohkon hallinnansiirto tai maatalouskäytöstä poisto, katkaisevat vuotuisen ilmoittamisveloitteen ilman tukiseuraamuksia.

Valumavesien hallinta (07)

* Voimassa koko sitoumuskauden, lohkoja ei voi vaihtaa

- **Säätösalaajitus 77 €/ha**
- **Altakastelu ja kuivatusvesien kierrätys 214 €/ha**
- Viljelijä voi valita jonkun seuraavista toimenpiteistä:
 - **Säätösalaajitus** - hoitotoimenpiteet liittyvät pohjaveden pinnan säädön toteuttamiseen säätoikaivojen tai muiden padotuslaitteiden avulla
 - **Altakastelu** - peltoalueen vesitaloutta on säädeltävä kokonaisvaltaisesti salaajastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyn kuivatuksen avulla
 - **Kuivatusvesien kierrätys** - peltoalueelta kertyvät valumavedet on varastoitava kevätvalunnan ja rankkasateiden aikana erilliseen riittävän suureen altaaseen, josta ne kuivana kautena johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle
 - pidettävä kirjaa tehdyistä säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteistä
 - tarvittaessa voitava osoittaa, että toimenpiteen edellyttämät laitteistot/rakenteet ovat käytettävissä.

Uudet vuonna 2026 ilmoitettavat alat:

- Kuivatusjärjestelmän tulee olla rakennettuna ennen sitoumusvuoden alkua, viimeistään 1.5.

- Valumavesi-toimenpiteeseen haettavan alan tulee olla jotain seuraavista:
 1. Turvemaata analyysituloksen perusteella (tulos oltava käytettävissä 30.9. mennessä)
 2. Hapanta sulfaattimaata analyysituloksen perusteella (oltava käytettävissä 30.9. mennessä)
 3. Hapanta tai todennäköisesti hapanta sulfaattimaata GTK:n tutkimusten perusteella (Vipussa karttataso "SO4").
 - TAI <https://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html>
- 4. Edellisellä kaudella 2015-2022 valumavesien hallinta -toimenpiteessä ollutta alaa
 - Ojastokartta oltava käytettävissä 30.9. mennessä (toimitettava kuntaan)
 - Toimenpidettä voidaan toteuttaa samanaikaisesti ympäristökorvausten muiden lohkokohtaisten toimenpiteiden, Luonnonmukaisen tuotannon ja Ekojärjestelmien kanssa
 - **Valumavesien hallinta -toimenpiteen kasvulohkot, niiden käsittelymenetelmä ja toimenpiteen hakuperuste ilmoitetaan nyt ainoastaan kevään peltotukihaussa, kohdassa - "muokkaa kasvulohkoa". Syysilmoitus jää tuen osalta pois.**
 - Em. muutos ilmoittamisaikataulussa mahdollistaa valumavesilohkojen valvonnan tehostamisen, joten tarkista että kaikki ilmoittamasi lohkot täyttävät käsittelymenetelmän ehdot ja tee riittävästi muistiinpanoja säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteiden toteuttamisesta!
 - **Jos toimenpidealaa ei ilmoiteta joka sitoumusvuodelle, niin jo maksetut korvaukset peritään toimenpiteen osalta takaisin sitoumusajan alusta lähtien!**
 - Hallinnansiirto ja maatalouskäytöstä poisto katkaisevat ilmoittamisveloitteen ilman tukiseuraamuksia.
 - **Vipussa nyt uusi karttataso "edellisen vuoden valumavesilohkot"**

Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu (08)

*** 500 €/ha (vuosittainen)**

Viljelijä voi valita yhden seuraavista torjuntamenetelmistä kasvulohkolle:

1. mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisten torjunnassa
 2. kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla
 3. hyönteisverkot
 4. pölyttäjähönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa
 5. makroeliövalmisteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa
 6. kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla (voi valita luomulohkolle).
- **Toimenpiteen toteutuksen seuranta tarkennetaan, valvotaan kohdennetummin ja voidaan pyytää selvitystä katteen käytöstä**

- Toimenpiteen toteutuspinta-ala saa vaihdella vuosittain viljelytilanteen mukaan
- Voi toteuttaa yksittäisellä lohkolla
- Laadittava kasvukauden alussa 31.5. mennessä, ”vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma” lohko- ja kasvikohtaisesti.
 - o Voi käyttää Ruokaviraston tekemää valmista suunnitelmapohjaa tai muuta suunnitelmapohjaa, mutta siitä on löydyttävä samat asiat kuin Ruokaviraston laatimalta pohjalta
 - o **Suunnitelma on toimitettava kuntaan 9.6. mennessä**
- Mikrobiologisiin valmisteisiin tai makroeliöiden käyttöön perustuvia puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä käytettäessä, on hankittava jokaisena sitomusvuotena menetelmän mukaiset valmisteet tai torjuntaeliöt.

Lintupellot (09)

* 600 €/ha (vuosittainen)

Viljelijä voi valita toimenpiteen lohkoille, jotka on tunnistettu paikkatietoaineiston perusteella luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai joutsenten merkittäviksi muutonaikaisiksi levähdys- ja ruokailupaikoiksi.

- Korvaukseen oikeuttavat alat näytetään Vipu-kartalla ”**lintupellot**” -tasona
 - o *näytetään alat, joista on haettu vuosien 2017-2024 aikana vähintään 2 kertaa vahingonkorvausta ELY-keskuksen kautta*
- Ilmoitettavan alan tulee olla vähintään 10 hehtaaria, mutta korvausala voi olla pienempi
- Voi toteuttaa yksittäisellä lohkolla, jos se on vähintään 10 hehtaaria
- Viljeltävä lintujen suosimia kasveja, tavoitteena normaalin sadon tuottava kasvusto
- Kurkien, hanhien tai joutsenten on voitava ruokailla lohkolla häiriöttömästi
- Lintupelloiksi voi ilmoittaa enintään 50 prosenttia tilan korvauskelpoisesta peltoalasta
- Alue voi koostua yhdestä tai useammasta lähekkäin sijaitsevasta saman korvauksensaajan perus- tai kasvulohkosta
- Hakijan on dokumentoitava korvaukseen haettavan lohkon kasvuston käyttö lintuparvien laajamittaiseen levähdykseen ja ruokailuun
 - o **Ota lohkolta useita paikkaan ja aikaan sidottuja valokuvia Vipu-mobiililla, lintujen parveilusta ja kasville aiheutuneista laadullisista ja/tai määrällisistä vahingoista. Tarvittaessa muutkin kuvat hyväksytään, mutta niistä on löydyttävä aika- ja sijaintitieto.**
- Lintupeltokorvausta voi saada vain vahingoista, joista ei ole saatu samana vuonna korvausta Elinvoimakeskukselta ”rauhoitettujen lajien” aiheuttamasta satovahingosta.
- Toimenpidettä ei voi toteuttaa lohkoilla, joilla toteutetaan toimenpiteitä;
 - o Maanparannus- ja saneerauskasvit, suojavyöhykkeet, puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu
 - o Viherlannoitusnurmety, luonnonhoitonurmety tai monimuotoisuuskasvit.

Ympäristösopimukset (10-11) – ”Elinvoimakokeskuksen sopimukset”

Maatalousluonnon ja maiseman hoito (10)

[Lisätietoa](#)

* **550 €/ha** (alemman arvoluokan kohteet)

* **650 €/ha** (valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kohteet)

- **Uusia maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksia voidaan tehdä 2026**
- **Lisäaloina voi hakea uusia lohkoja (joita ei hyväksytty edellisessä maastokatselmuksessa sopimukseen ja jotka on nyt kunnostettu TAI jotka ovat tulleet hakijan hallintaan ja ovat ehdot täyttäviä)**
- Sopimuskauden aikana voidaan sopimukseen sisältyvälle lohkolle maksaa yhtenä vuonna 450 €/ha korvaus, kohteen kunnostamisesta raivaamalla
 - raivaus toteutettava laaditun hoitosuunnitelman perusteella
- Vastaavasti voidaan yhtenä vuonna maksaa 1500 €/ha korvaus lohkon aitaamisesta
- Tarkoituksenmukaisissa tilanteissa luonnonhoidon varmistamiseksi voidaan maksaa yhtenä vuonna 2400 €/ha lohkokohtainen korvaus suurpetoaidan rakentamisen kustannuksista
- Sopimusaluetta on hoidettava laiduntamalla tai niittämällä vuosittain. Laidunnus tai niitto/niittojätteen korjuu tehtävä 15.9. mennessä.

Kosteikkojen hoito (11)

[Lisätietoa](#)

* **500 €/ha**

- **Uusia kosteikkojen hoitosopimuksia voidaan tehdä 2026**
- Kosteikkojen hoitosopimus on monivaikutteisten kosteikkojen hoitoa edistävä ympäristösopimus
- Sopimus edistää vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta tai kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä kunkin kohteen sijainnin, laajuuden ja laadun mukaisesti
- Sopimus on lohkokohtainen ja se tehdään viideksi vuodeksi
- Sopimus voidaan tehdä esimerkiksi:
 - kosteikkoalueesta, tulva-alueesta

- luonnonmukaistetun uoman tai kaksitasouoman alle jääneestä ja hoitotoimien kohteena olevasta maa-alasta
 - tulvatasanteesta tai tulvapellostasta sekä hoidon kannalta riittävästä suoja-alueista
 - pienten kosteikkojen, pohjapatojen ja tulvapeltoalueiden muodostamisesta ja hoidosta
 - suon kaltaiseksi alueeksi muutetusta turvapellostasta
 - jos alue on perustettu ei-tuotannollisena kosteikkoinvestointina TAI muutettu suon kaltaiseksi alueeksi muulla rahoituksella
- Kosteikkoalue ei ole sopimuksen tekemisen jälkeen enää maatalousmaata.

Eköjärjestelmän tuet

- Ovat EU:n suoria tukia, joilla edistetään ympäristön- ja ilmaston tilan parantamista
- Tilan suorien tukien yhteismäärän oltava tukivuonna vähintään 500 euroa, jotta tukea voidaan maksaa.

Lisätietoa

- (01) Talviaikainen kasvipeite (sitoumuskausi 30.10.-31.3.)
 - (02) Luonnonhoitonurmet (sitoumuskausi kalenterivuosi)
 - (03) Viherlannoitusnurmet (sitoumuskausi kalenterivuosi)
 - (04) Monimuotoisuuskasvit (sitoumuskausi kalenterivuosi)
- Tukea voidaan maksaa tukihaun viimeisenä päivänä (9.6.) viljelykelpoisena olevalle alalle
 - Tarkoittaa peltoalaa, jolla ei kasva yli 50 puuta/ha, eikä alalla ole pysyviä rakennuksia tai varastointialuetta
 - Alan ei tarvitse olla korvauskelpoinen, mutta oltava viljelykelpoinen 31.12.2022.

Talviaikainen kasvipeite (01)

* **40 €/ha** (vaihteluväli 40-60 €)

Ehdollisuuden vähimmäistason vaatimukset

- *Vähimmäismaanpeite*
 - *Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus*
- Toimenpiteeseen voi ilmoittaa **peltoalaa, pysyvien kasvien alaa ja pysyvää nurmea**

- Alat ilmoitetaan syysilmoituksella
- Kaikille lohkoille on ilmoitettava joku kasvipeitteisyyslaji
 - Aito kasvipeite, sänki, kasvipeitteetön
- Tukea voidaan myöntää:
 - Pellon, pysyvien kasvien ja pysyvien nurmien aloista, jotka säilytetään muokkaamattomana 31.10.–31.3.
 - Jos pysyvän nurmen lohkon kyntää ennen 31.10. ja kylvää sille syyskasvin, niin sitä ei voi ilmoittaa talviaikaiseen kasvipeitteisyysalaa
- **Kasvipeitteisyyteen ilmoitettua alaa ei saa kyntää eikä muutoinkaan muokata ja sänki- tai kasvipeite on säilytettävä määräpäivään saakka!**
 - *Ellei ehto toteudu, niin kasvipeitetukea leikataan 20 prosenttia!*
- **Ota Vipu-mobiilikuva kasvipeitteisyydestä vasta säilyttämisen määräpäivän jälkeen!**
- Ei makseta seuraaville aloille:
 - 31.12.2022 jälkeen maatalouskäyttöön otetuille aloille
 - Ympäristökorvauksen suojavyöhykkeille ja turvepeltojen nurmille
 - Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen alalle
 - Natura-alueiden pysyvien nurmien aloille
 - Pysyvien nurmien aloille, mikäli ennallistaminen on otettu käyttöön.

Kasvipeitteisyyden säilytysajat

Taulukko 1. Kasvuston säilytysajat

Vaatus/ehto	Säilytysaika	Ala
Ehdollisuus, talviaikainen vähimmäismaanpeite	31.10.-31.12.2026	33 prosenttia pellon ja pysyvien kasvien alasta
Ekojärjestelmätuki, talviaikainen kasvipeite	31.10.2026-31.3.2027	Toimenpiteeseen ilmoitettu pellon, pysyvien kasvien ja pysyvien nurmien ala

Mikä kelpaa kasvipeitteisyyteen

Mikä kelpaa kasvipeitteisyyteen?	Ehdollisuuden vähimmäismaan peite	Ekojärjestelmän talviaikainen kasvipeitteisyys	Kasvipeitteisyys laji syys-ilmoituksella
Viljat, tattari, kvinoa, öljykasvit, kuitukasvit, palkokasvit ja siemenmausteet sekä näiden seoskasvustot – KORJAAMATTOMAT KASVUSTOT	kyllä	kyllä	Aito kasvipeite
Syyskylvöiset kasvit	kyllä	kyllä	Aito kasvipeite
Nurmikasvit (ei pysyvä nurmi)	kyllä	kyllä	Aito kasvipeite
Pysyvä nurmi (lohkot, joilla tukihaussa -23 pysyvän nurmen merkintä)	ei	kyllä	Aito kasvipeite
Luonnonhoitonurmet, viherlannoitusnurmet, viherkesannot	kyllä	kyllä	Aito kasvipeite
Suojavyöhykkeet ja turvepeltojen nurmet	kyllä	ei	Aito kasvipeite
Kerääjäkasvit, välikasvit	kyllä	kyllä	Aito kasvipeite
Maanparannus- ja saneerauskasvit	kyllä	Kyllä	Aito kasvipeite
Monimuotoisuuskasvit (mm. riistapellot)	Kyllä	kyllä	Aito kasvipeite

Mervi Vähäsöyrinki, Nivalan yta

Mikä kelpaa kasvipeitteisyyteen?	Ehdollisuuden vähimmäismaan peite	Ekojärjestelmän talviaikainen kasvipeitteisyys	Kasvipeitteisyys laji syys-ilmoituksella
Viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sekä näiden seoskasvustojen sänki, myös kemiallisesti tuhottu sänki	kyllä	Kyllä	Sänki
Kemiallisesti tuhottu nurmikasvien sänki	Kyllä	Kyllä	Sänki
Kevyt muokattu ala <ul style="list-style-type: none"> kultivaattorilla, lautasäkeellä, joustopiikkiäkeellä, lapiorullaäkeellä tai rullailmastimella kerran ajaen Viljat, tattari, kvinoa, öljykasvit, kuitukasvit, palkokasvit ja siemenmausteet sekä näiden seokset + nurmikasvit 	kyllä	ei	Kevennetty muokkaus
Kasvijäte <ul style="list-style-type: none"> mm. kaalikasvit, hernekasvit, salaattit 	kyllä	ei	Kasvijäte
Sänkikesanto, avokesanto	ei	ei	Kasvipeitteetön
Kasvimaa, peruna, porkkana, sipuli yms.	ei	ei	Kasvipeitteetön

Mervi Vähäsöyrinki, Nivalan yta

Luonnonhoitonurmet (02)

* **55 €/ha** (vaihteluväli 50-80 €)

Ehdollisuuden vähimmäistason vaatimukset

- Ehdollisuuden lannoittamaton vyöhyke:
 - *Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä*
- Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus:
 - *Velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi, mikäli määrä laskisi yli 5 % Suomen viiteosuudesta*
- Maksuala on rajattu enintään 10 prosenttiin **suorien tukien tukikelpoisesta** alasta
- Luonnonhoitonurmien, viherlannoitusnurmien ja monimuotoisuuskasvien tukia myönnetään enintään 25 %:lle viljelijän **suorien tukien tukikelpoisesta** alasta
- Kasvuston koostuttava kyseisenä vuonna tai aiemmin kylvetyistä monivuotisista nurmikasveista, siemenseoksen painosta enintään 20 % voi olla typensitojakasveja
- Monilajiseksi kehittyneet luonnonvaraisia heiniä ja ruohovartisia kasveja sisältävät vanhat nurmikasvustotkin ovat hyväksyttäviä, kunhan pääosa (yli 50 %) kasvustosta on heinä- tai muita nurmirehukasveja
- Jos kylvät uuden nurmikasvuston, kirjaa viljelymuistiinpanoihin tieto siemenseoksen kasvilajeista ja niiden osuuksista.
- Ehtoihin sitoudutaan kalenterivuodeksi kerrallaan
 - Jos luonnonhoitonurmea pidetään perättäisinä vuosina, on kasvusto niitettävä 15.9. mennessä vähintään joka toinen vuosi, vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitettävä joka vuosi määräaikaan mennessä
 - Peltotukihaussa kysytään nurmen perustamisaika
 - **Kasvinsuojelu sallittua vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana**
 - Ellei kasvustoa päätetä, niin se kelpaa talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen
 - *Vipu-karttataso näyttää, onko niittoa tehty kesällä 2025 satelliittiseurannan perusteella!*
 - **Ota Vipu-mobiiliin vapaakuvia todisteeksi tehdystä niitosta ennen 15.9.!**
- Luonnonhoitonurmea ei saa lannoittaa koko kalenterivuoden aikana
 - Toisesta vuodesta alkaen syyskylvöisten kasvien kylvö ja siihen liittyvä lannoitus, sekä kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittua **15.7.** alkaen
- ***Jos luonnonhoitonurmi on päätetty edellisenä vuonna kemiallisesti, sitä ei voi seuraavana vuonna ilmoittaa samalle lohkolle!***

- Ei makseta 31.12.2022 jälkeen raivatuille aloille, Natura alueiden pysyville nurmille, eikä pysyville nurmille (mikäli ennallistaminen on otettu käyttöön).

Viherlannoitusnurmet (03)

* **100 €/ha** (vaihteluväli 65-135 €)

Ehdollisuuden vähimmäistason vaatimukset

- Ehdollisuuden lannoittamaton vyöhyke:
 - *Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöstä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä.*
- Pysyvän nurmen ennallistamisvelvollisuus:
 - *Velvoite palauttaa muuhun käyttöön siirrettyä pysyvää nurmea vastaava pinta-ala pysyväksi nurmeksi, mikäli määrä laskisi yli 5 % Suomen viiteosuudesta.*
- Viherlannoitusnurmen kasvustoksi kelpaa kyseisenä vuonna kylvetty tai edellisenä vuonna suojakasvin kanssa kylvetty nurmikasvien ja typensitojakasvien seos
- **Siemenseoksessa oltava vähintään neljää eri lajia** ja siemenseoksen painosta vähintään 20 % typensitojakasvia
 - Viljelymuistiinpanoihin kirjattava kasvilajit ja niiden %-osuudet
- Muokkaus sallittu vain perustamisen ja päättämisen yhteydessä
- Ei saa lannoittaa kalenterivuoden aikana, **kasvinsuojelu sallittua vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana**
- Vaikeissa rikkakasvitilanteissa kasvusto on niitettävä 15.9. mennessä siten, että rikkakasvien leviäminen estyy
- Kasvusto säilytettävä 31.8. saakka (ei saa muokata)
 - Ellei pääätä kasvustoa, niin se kelpaa talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen
- Laidunnus ja sadonkorjuu sallittu
- Toisen ja kolmannen vuoden viherlannoitusnurmella voi käyttää lannoitteita **15.7.** alkaen, jos kylvää alalle syyskylvöisiä kasveja
- Jos on päättänyt viherlannoitusnurmen edellisenä vuonna kemiallisesti, ei voi seuraavana vuonna ilmoittaa sitä samalle lohkolle!
- Samalle viherlannoitusnurmelle voidaan myöntää viherlannoitusnurmen tuki enintään kolmena vuonna peräkkäin
 - Peltotukihaussa kysytään nurmen perustamisaika

- Luonnonhoitonurmien, viherlannoitusnurmien ja monimuotoisuuskasvien tukia myönnetään enintään 25 %:lle viljelijän **suorien tukien tukikelpoisesta** alasta
- Ei makseta 31.12.2022 jälkeen maatalouskäyttöön otetuille aloille, Natura-alueiden pysyville nurmille, luomualalle, eikä pysyville nurmille (mikäli ennallistaminen on otettu käyttöön).

Monimuotoisuuskasvit (04)

*** 210 €/ha**

Ehdollisuuden vähimmäistason vaatimukset

- **Ehdollisuuden lannoittamaton vyöhyke:**
 - *Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä. Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä*
- **Monimuotoisuuskasvusto** koostuu pölyttäjähönteis-, maisema-, riista-, niitty- tai peltolintukasvien siemenseoksesta (seoksessa oltava vähintään kahta ryhmän kasvia)
 - Viljoja voi olla peltolintukasvustossa enintään 50 kg/ha
 - Viljelymuistiinpanoihin kirjattava siemenseoksen lajit ja %-osuudet
 - Kasvuston voi perustaa saarekkeena tai raitoina/kaistoina
 - **Siemenet kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle, tavoitteena oltava peittävä kasvusto!**
 - **Huom! Valvonnoissa tullaan tarkastamaan aiempaa tiukemmin, että lohkolta löytyy peittävä kasvusto (aiemmin riitti, että oli yrittänyt saada aikaiseksi peittävän kasvuston)**
 - **Huomioi myös seosta valitessasi, että siinä olevien kasvien on mahdollista menestyä lohkokkasi (viime vuonna lohkoilta ei aina löytynyt kaikkia vaadittavia kasveja)!**
- Kasvusto on aina perustettava alusta (ei hyväksytä esim. suorakylvöä nurmeen)
- Lannoitus sallittu vain perustamisen yhteydessä
- Muokkaus sallittu vain perustamisen ja päättämisen yhteydessä
- **Kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittua pesäketorjuntana vaikeissa rikkakasvitilanteissa**
- Samalle alalle ilmoitetuille niitty- ja peltolintukasveille voidaan myöntää tukea enintään kahtena vuonna peräkkäin (siihen käy myös 2025 perustettu ehdot täyttävä kasvusto)
- Apiloita ei hyväksytä peltolinnuille tarkoitetuiksi monimuotoisuuskasveiksi
- Niitto sallittu pääasiallisen kukinnan jälkeen, mutta aikaisintaan 1.8.
 - Ellei päätä kasvustoa, niin se kelpaa talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen
 - Laidunnus on kielletty
- **Ota Vipu-mobiilikuva lohkoista silloin, kun kasvusto on parhaimmillaan ja esim. kukkivat kasvit ovat havaittavissa!**

- Mikäli peittävää kasvustoa ei synny, muuta kasvikoodi esim. viherkesannoksi, luonnonhoitonurmeksi, viljelemättömäksi (10.6. jälkeen) tai peru alalta tuet!
- Pölyttäjähönteis- ja maisemakasvien, niittykasvien ja peltolintukasvien kasvustot on säilytettävä 15.9. saakka! → ota Vipu-mobiilikuvat vasta tuon päivän jälkeen!
- **Riistakasvuston** etäisyyden on oltava vähintään 50 metriä tiestä, jonka liikennetiheys on yli 3000 autoa/vrk
 - Kyseiset tiet näytetään Vipu-kartalla ”vilkkaat tiet”-karttatasona
- Riistakasvien sadon saa korjata riistaeläinten ruokintaa varten jo ennen 1.8.
 - *Ota Vipu-mobiilin vapaakuvia, koska selvityspyyntö niitosta voi tulla ennen määräpäivää 1.8.!*
 - Kasvusto on käytettävä riistan ruokintaan joko pellolla, sen läheisyydessä tai erillisellä ruokintapaikalla.
- Riistakasvustolla voi perustaa seuraavan vuoden nurmen!
- Luonnonhoitonurmien, viherlannoitusnurmien ja monimuotoisuuskasvien tukia myönnetään enintään 25 %:lle viljelijän **suorien tukien tukikelpoisesta** alasta.

Hyväksyttävät monimuotoisuuskasvit

Pölyttäjähönteis- ja maisemakasvit

Siemenseoksessa saa olla vain kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä

1) apilat 2) auringonkukka 3) hunajakukka 4) kehäkukat 5) kelta-, sini- ja valkolupiinit 6) kesäharso 7) kesälemmikki 8) kesämalvikki 9) maloppi 10) malvat	11) mesikät 12) rapsi 13) retikat 14) ruis- tai ahdekaunokki 15) rypsi 16) sinappi 17) sinimailanen 18) suvikakkarat 19) tattari 20) unikat	21) virnat 22) öljypellava 23) herne 24) härkäpapu • Siemenseoksessa voi olla myös muiden kylvövuonna kukkivien kaksisirkkaisten kasvien siemeniä, ei kuitenkaan hampun siemeniä, enintään 30 prosenttia seoksen painosta. Yksisirkkaisia kasveja ei hyväksytä seokseen.
--	--	--

Riistakasvit

Siemenseoksessa saa olla vain kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä

<ol style="list-style-type: none"> 1) apilat 2) auringonkukka 3) heinäkasvit (heinäkasveja saa olla enintään 20 % siemenseoksen painosta) 4) heinäratamo 5) herne 6) hunajakukka 7) härkäpapu 8) keltamaite 9) keltiö 10) kumina 11) mailaset 	<ol style="list-style-type: none"> 12) nauriit 13) rapsi 14) rehukaali 15) rehusokerijuurikas 16) rehuvirna 17) retikat 18) ruisvirna 19) ruistankio 20) rypsi 21) sikuri 22) sinappi 23) tattari 24) viljat 25) öljypellava 	<ul style="list-style-type: none"> • Jos kylvät riistakasvien siemenseoksen, jossa on viljaa, heinäkasveja ja/tai apilaa, seoksessa pitää aina olla myös jonkin muun edellä listatun kasvin siemeniä, joka ei ole vilja, heinäkasvi tai apila. Esimerkiksi kauran ja apilan seos ei ole riittävä, mutta jos lisäät seokseen hennettä, voit ilmoittaa sen riistakasveilla kylvetyksi monimuotoisuuskasvustoksi. • Seoksessa voi olla em. kasvien lisäksi myös muiden kasvien siemeniä enintään 15 % siemenseoksen painosta, ei kuitenkaan hampun siemeniä.
--	--	---

Niittykasvit

Siemenseoksessa on oltava *nurmiröllin*, *lampaannadan* tai *jäykkänadan* sekä vähintään kahden seuraavan niittykasvin siemeniä

<ol style="list-style-type: none"> 1) ahdekaunokki 2) harakankello 3) hunajakukka 4) kehäkukka 5) ketoneilikka 6) keltasauramo 7) kumina 8) mäkitervakko 	<ol style="list-style-type: none"> 9) nurmikohokki 10) puna-ailakki 11) purtojuuri 12) päivänkakkara 13) ruiskaunokki 14) ruusuruoho 15) särmäkuisma 16) valkoailakki 	<ul style="list-style-type: none"> • Edellä listattujen lisäksi siemenseoksessa voi olla myös muiden yksivuotisten niittykasvien tai virnojen siemeniä, ei kuitenkaan heinien siemeniä.
--	---	--

Peltolintukasvit

Siemenseoksessa on oltava vähintään yhden niittykasvien luettelossa (edellinen dia, kohdat 1-16) tarkoitetun niittykasvin ja vähintään yhden seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä

<ul style="list-style-type: none"> 1) auringonkukka 2) durra 3) hirssi 4) kvinoa 5) maissi 6) mesikät 7) pellava 8) rapsi 9) rypsi 10) sikuri 	<ul style="list-style-type: none"> 11) sinappi 12) tattari 13) virnat 14) herne 15) härkäpapu <ul style="list-style-type: none"> • Viljojen siemeniä saa olla seoksessa enintään 50 kg/ha. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lisäksi siemenseoksessa voi olla myös muiden yksivuotisten niittykasvien siemeniä, ei kuitenkaan heinien siemeniä.
---	--	--

EU:n suorat pinta-alatuet (muut kuin Ekojärjestelmä)

- Tilan suorien tukien yhteismäärän oltava tukivuonna vähintään 500 euroa, jotta tukea voidaan maksaa
- Maksetaan tukihaun viimeisenä päivänä (9.6.) viljelykelpoisena olevalle alalle, pois lukien viljelemättömät alat
- Maksetaan myös 31.12.2022 jälkeen maatalouskäyttöön otetuille nurmivelvoitealoille.

Perustulotuki

[Lisätietoa](#)

* **120,88 €/ha** (vaihteluväli 102-144 €/ha)

- Tuen määrää tarkennetaan ennen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Uudelleenjakotulotuki

[Lisätietoa](#)

* **21,50 €/ha** (vaihteluväli 7-18 €)

- Maksetaan kaikille tiloille 50 hehtaariin saakka
- Tuen määrää tarkennetaan ennen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Nuorten viljelijöiden tulotuki

[Lisätietoa](#)

*** 100 €/ha**

- Maksetaan enintään 150 hehtaarille/tila
- Tuen määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.
- Maksetaan ensimmäistä kertaa tilanpidon aloittavalle alle 40-vuotiaalle, viiden vuoden ajan
- Ikävaatimuksen on täytyttävä sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jolloin tuenhakija on jättänyt ensimmäistä kertaa perustulotuen hakemuksen
- Vuonna 2026 ensimmäistä kertaa nuoren viljelijän tukea hakevalla on täytyttävä ammattitaitovaatimus 31.8. mennessä
- Koulutukseksi riittää toisen asteen tutkinto miltä tahansa alalta – esimerkiksi ammatti- tai ylioppilastutkinto
- Tutkinnon lisäksi ammattitaitovaatimuksen voi täyttää tietyllä määrällä opintoja, joihin sisältyy talousopintoja
- Jos tuenhakijana on maatalousyhtymä, osakeyhtiö tai muu yhteisömuotoinen hakija, vaatimus täyttyy myös kolmen vuoden luonnonvara-alan työkokemuksella
- Mikäli tuenhakijalle on jo maksettu nuoren viljelijän tukea kaudella 2015-2022 ja viiden vuoden hakujaksoa on jäljellä, niin tukea maksetaan alkuperäisen hakujakson loppuun
 - o ammattitaitovaatimusta ei tällöin enää tarkastella!

Erikoiskasvipalkkio

[Lisätietoa](#)

*** 95 €/ha (vaihteluväli 80-170 €/ha)**

- o Palkkioon voidaan käyttää vuosittain enintään 13,2 miljoonaa euroa
- o Tuen määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.
- o Palkkioon oikeutettuja ovat:
 - o sokerijuurikas, tattari
 - o linssi, pelto- ja tarhaherne, kikherne, härkäpapu ja makea lupiini
 - o syysrapsi, syysrypsi, kevätropsi, kevätrypsi, öljypellava, öljyhamppu ja ruistankio
 - o sekä edellä mainittujen seoskasvustot.

Tärkkelysperunapalkkio

* **730 €/ha** (vaihteluväli 450-750 €)

- Palkkion saamisen ehtona on viljelysopimus (liitettävä hakemuksen liitetiedostoksi tai toimitettava kuntaan 9.6. mennessä)
- Palkkioon voidaan käyttää vuosittain enintään 4,2 miljoonaa euroa
- Tuen määrää tarkennetaan ennen sen maksamista, kun tukikelpoinen pinta-ala on tiedossa.

Muut tuet

Luonnonhaittakorvaus

[Lisätietoa](#)

* **242 €/ha (EU-osuus 93 €, kansallinen osuus 149 €)**

- Maksetaan vain korvauskelpoiselle alalle, sekä luonnonlaitumelle ja niitylle (LHK-kelpoisuus)
- Vähimmäisalavaatimus 5 hehtaaria
- Maksun perusteena olevan avo-, viher- ja sänkikesannon, sekä Ekojärjestelmän luonnonhoitonurmien osuus saa olla enintään 25 % korvauskelpoisesta alasta
 - ylimenevältä alalta ei makseta luonnonhaittakorvausta
 - viherkesannoista rajoitteeseen lasketaan vain ”*nurmi- ja niitty*”-tyyppiset.

Kansalliset pinta-alamuut

- Pohjoisissa hehtaarituissa ehdollisuuden vaatimukset koskevat suojakaistavaatimuksia, sängenvälialueiden kieltoa, maisemapiirteiden säilyttämistä, puiden leikkauskieltoa sekä hukkakauran ja jättiputken torjuntaa
- Kansallisia pinta-alamuut maksetaan vain korvauskelpoiselle alalle
- Vähimmäisalavaatimus 5 hehtaaria.

Yleinen ha-tuki

* **10 €/ha, tuotantopeltokasvit**

- Ei makseta kasvimaalle, kesannoille, monimuotoisuuskasveille, suojakaistalle, suojavyöhykkeelle, ympäristösopimusalalle, luonnonhoitonurmelle, luonnonlaitumelle ja -niitylle.

Pohjoinen ha-tuki

- **45 €/ha, valkuaiskasvusto** (valkuaiskasveja yli 50 %)
 - seos (herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/vilja)
 - seoskasvusto (herne/härkäpapu/makea lupiini/linssi/öljykasvit)
 - seoskasvusto (valkuaiskasvit + öljykasvit)
 - seoskasvusto (valkuaiskasvit)

- **75 €/ha, ruis**

- **75 €/ha, peltokasvit**
 - tattari, kvinoa, ruokaherne, reuherne, härkäpapu, linssi, kikherne, ruistankio, rypsi, rapsi, hamppu, pellava
 - seoskasvusto (öljykasvit)

- **100 €/ha, tärkkelysperuna**
- **100 €/ha, sokerijuurikas**
- **350 €/ha, avomaanvihannekset** (sadonkorjuuvelvoite)

Nuorten viljelijöiden kansallinen tuki

* 50 €/ha

- Tuki on tarkoitettu C-tukialueen viljelijälle, joka on aloittanut tilalla ensimmäistä kertaa sen pääasiallisena yrittäjänä ja on ensimmäisenä nuorten viljelijöiden tuen hakuvuotena enintään 40-vuotias
- Vuonna 2026 ensimmäistä kertaa tukea hakevalla on täyttyvä ammattitaitovaatimus 31.8. mennessä.
 - Katso tarkemmat ehdot Nuorten viljelijöiden tulotuen kohdalta ([sivu 37](#)).
- Ei makseta seuraaville aloille: kasvimaa, pienet vierekkäiset alat, maatalousmaan säilyttäminen, yksivuotinen kylvetty seoskasvusto, luonnonlaidun tai -niitty, luonnonhoitonurmi, kesanto, monimuotoisuuskasvit, suojakaista, suojavyöhyke sekä ympäristösopimusalat.

Luomu

- Luonnonmukainen tuotanto, 184 euroa/ha
- Luonnonmukainen kotieläintuotanto, 150 euroa/ha
- Luonnonmukainen avomaavihannestuotanto, 679 euroa/ha

[Lisätietoa](#) [Sitomusehdot](#)

- Voi hakea uusia sitoumuksia tai lisäaloja voimassa olevaan sitoumukseen
- Sitoumukselta voi poistaa alaa, jos hakee sille *ympäristökorvauksen suojavajöhyke -toimenpidettä* (vapaamuotoinen kirjallinen ilmoitus elinvoimakeskukseen, johon perustelu)
- Hakijan on sitoumuskauden aikana
 - suoritettava joko yhden päivän pituinen luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehdoja, sitomusehdoja ja viljelyä koskeva koulutus
 - tai hyödynnettävä Neuvo-järjestelmän mukaista luomuneuvontaa
- Kotieläintuotannossa oltava vähintään 5 eläinyksikköä luomutuotannon ehdot täyttäviä tuotantoeläimiä jokaisena sitoumusvuonna
- Tukea maksetaan niin monesta hehtaarista, kuin viljelijällä on luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumukseen sisältyviä eläimiä, eläintiheydellä 0,5 ey/ha
- Myyntikasveja on viljeltävä sitoumusvuoden aikana yhteensä vähintään 30 %:lla siirtymäkauden ohittaneesta sitoumusalasta
 - kasvitilat, avomaan vihannessitoumukset
 - kotieläintilat, joilla on pinta-alaa paljon suhteessa eläinmäärään
 - jos eläintiheys on alle 0,3 ey/ha, on pystyttävä perustelemaan rehualan tarve
 - myyntikasveiksi ei lueta ennen tuleentumista korjattavia viljoja, eikä palkoviljoja ja niiden seoskasvustoja
- Myyntikasvivaatimus ei koske, jos tilalla on:
 - luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumus ja eläimiä vähintään 0,3 ey/ha
 - sopimus rehuntuotannosta luomukotieläinsitoumuksen antaneen tilan kanssa
 - sopimus rehuntuotannosta välitysliikkeen/rehuvalmistajan kanssa
 - **rehuntuotantosopimus tehtävä jatkossa sitoumuskauden mittaiseksi tai toistaiseksi**
 - **tilan on pystyttävä osoittamaan lohkokirjanpidon, rehukirjanpidon tai tuotevirtakirjanpidon avulla, että rehua on toimitettu kirjallisen sopimuksen mukaisesti**
- Luomukorvauksen lisäkoulutus
 - suoritettava sitoumuskauden aikana
 - yhden päivän koulutus, noin 5 h (sitomusehdot, luomun tuotantoehdot ja luomuviljely)
 - toimitettava todistus tukihakemuksen liitteenä tai suoraan Elinvoimakeskukseen

- Neuvo 2030 neuvontaa käytettävä vähintään 3 tuntia
 - sisältönä luonnonmukainen tuotanto
 - voi jakaa useampaan neuvontakertaan
 - toimitettava neuvontalomake 676, neuvonnan hankenumero tai muu selvitys annetusta neuvonnasta
- Luomutilat on vapautettu seuraavista ehdollisuuden vaatimuksista:
 - sängenspolttkielto
 - suojakaistavaatimus
 - vähimmäismaanpeite
 - viljelyn monipuolistaminen/viljelykierto

Eläinpalkkiot

EU-nautapalkkio

[Hakuohjeet](#)

Huom! Tavanomaisen tuotantotavan vaatimusten tulee täytyä. Eläimiä tulee myydä eloon tai teuraaksi ja toiminnasta on voitava osoittaa myyntituloja.

Sonnit

*** 170 €/eläin, tuotantosidonnainen** (vaihteluväli 140-200 €)

- Haku aika 7.-23.1.
- Tukitaso tarkentuu, kun tiedetään palkkiokelpoisten eläinten määrä
- Palkkion saa ainoastaan eläimistä, jotka ovat palkkiota hakevan hallinnassa viitepäivänä 31.1. ja joiden tiedot ovat oikein rekisterissä viitepäivästä tuen määräytymisjakson loppuun asti
- Viitepäivänä eläimellä on oltava eläinrekisterissä oikein:
 - Sukupuoli / tulo- ja poistoilmoitukset
- Eläin on tukivuonna palkkiokelvoton, jos:
 - eläin syntyy viitepäivän jälkeen TAI
 - eläin syntyy tai tulee tilalle ennen viitepäivää, mutta rekisteröidään eläinrekisteriin vasta viitepäivän jälkeen TAI
 - viitepäivänä eläimen haltijana eläinrekisterissä ollut, ei ole hakenut kyseistä palkkiota

- Palkkiokelpoisen sonninin on oltava:
 - vähintään 11 kuukauden ikäinen
 - tilalla yhtäjaksoisesti vähintään 60 vrk sen jälkeen, kun ikävaatimus on täyttynyt
- Palkkio maksetaan ensimmäiselle tuenhakijalle, jolla kaikki ehdot täyttyvät
- Palkkio maksetaan kerran eläimen elinaikana
- 1. erä maksetaan eläimistä, joiden tilallapitoaika on täyttynyt viimeistään 15.9.
- 2. erä maksetaan eläimistä, joiden tilallapitoaika on täyttynyt viimeistään 31.12.

Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio

*** 35 €/eläin** (vaihteluväli 25-35 €)

Maksetaan eläimistä, jotka ovat syntyneet:

- Viimeistään 10.1.2026 (viitepäivä 10.1.)
 - Eläimen rekisteritietojen ja -ilmoitusten on oltava viitepäivänä lammas- ja vuohirekisterissä oikein ja eläimen oltava palkkiota hakevan hallinnassa.
- 10.1.2026 jälkeen syntyneillä viitepäivä on 1.6.
- Palkkioon käytetään vuosittain enintään 1,1 miljoonaa euroa
- Tukitaso tarkentuu, kun tiedetään kaikkien haettujen palkkiokelpoisten eläinten määrä.

Pohjoinen kotieläintuki

[Hakuohje](#)

Tavanomaisen tuotantotavan vaatimusten tulee täytyä. Eläimiä tulee myydä eloon tai teuraaksi ja toiminnasta on voitava osoittaa myyntituloja

- Haku aika 17.2.-13.3. (vain sähköinen haku)
- Tuen hakeminen on vuosittaista, hakemuksella haetaan ennakkoa ja lopullista tukea TAI vain lopullista tukea
 - jos hakee ennakkoa, on ilmoitettava eläinryhmät ja hakuperuste
 - ennakko on noin 80 % lopullisen tuen määrästä
 - lopullisen tuen eläinmäärät saadaan suoraan eläinrekisteristä

- Sinulla on oltava hallinnassasi vähintään viisi hehtaaria maatalousmaata 9.6.-1.10.2026 eli peltotukien haun päättymisestä peltotukien hakemuksen viimeiseen muutospäivään asti (ei tarvitse olla korvauskelpoista)
- Jos usea luonnollinen henkilö harjoittaa kotieläintuotantoa yhdessä tai yhteisömuodossa, vähintään yhdellä osakkaalla on oltava hallinnassaan vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata.

Eläinyksikötuki (koko C-alue)

- **Emolehmät, 707 €/eläin**
 - emolehmän on oltava liharotuinen ja pitänyt poikia vähintään kerran (myös vähintään 7 kk:n päästä tapahtunut luominen täyttää vaatimuksen)
 - käytettävä lihantuotantoon ja emolehmätuotannon lisäämiseen tarkoitettujen vasikoiden tuottamiseen
 - tuotannon, kuten syntyneiden vasikoiden lukumäärä emolehmien kokonaismäärää kohti, tulee olla normaalilla tasolla suhteessa eläinmäärään
 - Suomenkarjan ja Simmental-rotuisen emolehmän käyttötavan on oltava nautarekisterissä muu kuin maidontuotanto. Muilla liharoduilla ei ole vaatimusta käyttötavalle.
- **Sonnit (6 kk- alle 20 kk), 415 €/eläin**
 - tukea maksetaan siltä ajalta, jonka tuenhakijan hallinnassa oleva tukikelpoinen eläin on tilalla välillä 1.1.-31.12. (lasketaan ns. ruokintapäiviä, täysi tuki on 365 ruokintapäivää)
 - eläimen oltava tilalla yhtäjaksoisesti vähintään 10 vrk ennen teurastusta
 - tavanomainen tuotantotapa, eli eläimiä pidetään myytäväksi eloon tai teuraaksi.
- **Uuhet, 89 €**
 - tukeen oikeuttavia eläinyksiköitä kerryttävä tukivuodelle 2026 vähintään 4,0 = 20 uuhta (oltava keskimäärin 1 karitsa/uuhi).
- **Kutut, 171 €**
 - tukeen oikeuttavia eläinyksiköitä kerryttävä vähintään 4,0 = 20 kuttua
 - kutuilla tuotettava maitoa (meijerin tuotantosopimus tai tosite omasta jalostuksesta).

Hakuvuonna teurastetuista hiehoista maksettava tuki

- **Hiehot (koko C-alue), 405 €/eläin**
 - eläimen oltava hakijan hallinnassa yhtäjaksoisesti 10 vrk ennen teurastusta
 - tilallapitoaika on voinut alkaa jo vuoden 2024 puolella
 - ruhopainon oltava vähintään 170 kg, ikä enintään 4 vuotta

Sika- ja siipikarjan tuotannosta irrotettu tuki

Hakuohje

- **Viitemäärä 0-170 ey, 143 €/ey**
- **Viitemäärä yli 170 ey, 53 €/ey**
 - hakijalla tulee olla hallinnassaan vahvistettu viitemäärä ja vähintään 5 hehtaaria maatalousmaata
 - sika- ja siipikarjaeläinyksiköitä niin, että 0,35 eläinyksikköä/maatalousmaahehtaari täyttyy

Ehdollisuus

Ehdollisuuden opas

- Ehdollisuus on korvannut **Täydentävien ehtojen** -järjestelmän vuodesta 2023 alkaen
- Siihen sisältyy aiempaa laajemmin ympäristö- ja ilmastotavoitteita edistäviä lakisääteisiä hoitovaatimuksia (SMR) sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia (GAEC)
- Tavoitteena:
 - 1) Edistää kestäväää maataloutta, tekemällä viljelijät tietoisemmiksi vaatimuksista
 - 2) Saada CAP vastaamaan paremmin yhteiskunnan odotuksiin
- On viljelijäkorvausten täysimääräisen saamisen ehtona
- Muodostaa perustason ekojärjestelmälle, ympäristö- ja ilmastokorvaukselle, luonnonmukaisen tuotannon korvaukselle ja eläinten hyvinvointikorvaukselle
- Ehdollisuuden puutteet peltopuolella aiheuttavat seuraamuksia lähes kaikkiin viljelijätukiin, myös eläintukiin
- Eläintukien puutteet (esim. rekisterivirheet) eivät enää aiheuta seuraamuksia peltotukiin!
- **Alle 10 hehtaarin tilat on vapautettu ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista, lukuun ottamatta sosiaalista ehdollisuutta!**

Ehdollisuuden osa-alueet/vaatimukset (GAEC):

1. Pysyvän nurmen säilyttäminen
2. Muusta käytöstä maatalousmaaksi otettu turve- ja kivennäismaa
3. Sängin polttokielto
4. Suojakaistat
5. Suojakaistat kaltevilla mailla
6. Vähimmäismaanpeite paljaan maan välttämiseksi herkimpinä ajanjaksoina
7. Viljelykierto
8. Tuottamaton ala (ei koske C-aluetta)
9. Pysyvät Natura-nurmet
10. Sosiaalinen ehdollisuus

Ehdollisuuden vaatimuksista tarkemmin:

Pysyvä nurmi

- Lohko muuttuu pysyväksi nurmeksi **7** peräkkäisen nurmivuoden jälkeen (ennen 5 vuotta)
- Lohkolle tullut pysyvän nurmen merkintä poistuu, kun sille ilmoitetaan muita kuin nurmikasveja!
 - **7** vuoden nurmilaskenta alkaa uudelleen siitä vuodesta, kun lohkolle ilmoitetaan taas nurmikasveja
- **Vipu-kartalta poistuu taso ”nurmivuosia 4 tai 5 vuotta”**
- Nurmivuosia kerryttäviä heinä- ja nurmirehukasveja ovat myös:
 - turvepeltojen nurmi, viherlannoitusnurmi, luonnonhoitonurmi
- Suojavyöhyke on nurmivuosien laskennan ”jäädäyttävä” kasvi (siitä ei tule lisää laskentavuosia, mutta laskenta ei myöskään nollaannu)
- Pysyvän nurmen säilyttämisvaatimus koskee myös luomutiloja, mutta ne vapautuvat siitä, jos ennallistamisvaatimus tulisi voimaan
- Ennallistaminen:
 - jokaisena tukivuotena Suomen pysyvän nurmen alaa verrataan vuonna 2018 pysyvällä nurmella olleeseen alaan (viiteala)
 - mikäli pysyvien nurmien yhteisala jäisi jonain vuonna yli **10** prosenttia viitealaa pienemmäksi, niin Suomi voisi joutua ottamaan käyttöön ns. ennallistamismenettelyn
 - se tarkoittaa sitä, että niiden tilojen, jotka olivat ottaneet kyseisenä tukivuotena pysyvien nurmien alaansa muuhun käyttöön, olisi palautettava erikseen

ilmoitettava määrä peltoalastaan nurmeksi seuraavana tukivuotena, eikä uusia pysyvän nurmen aloja voisi ottaa muuhun käyttöön. Ennallistettua alaa olisi pidettävä nurmella 5 vuotta. **Tämä vaatimus ei koske luomutiloja.**

Turvemaiden suojeleminen

- Koskee 31.12.2022 jälkeen maatalousmaaksi raivaamalla tai muutoin käyttöön otettuja turve- ja kivennäismaita, sekä aiemmin turvetuotannossa olleita aloja
 - alalla on oltava pysyvästi nurmikasvusto
 - kyntö on kielletty
- Nurmikasvusto voidaan uusia suorakylvönä tai kevennetyllä muokkauksella, uusi kasvusto on kylvettävä välittömästi aiemman kasvuston muokkauksen jälkeen
- Nurmivaatimus ei koske tukivuonna lainvoiman saaneessa tilusjärjestelyssä tulleita uusia aloja.

Vaatimukset turvemaille vuodesta 2026 alkaen

- Koskee aloja, jotka olivat maatalousmaata jo 31.12.2022
- Vaatimukset eivät koske maatalousmaata, jonka osalta tuenhakija osoittaa maanäytteellä, että kyse ei ole turvemaasta
 - peruslohko katsotaan turvemaaksi, mikäli lohkon kaikki maanäytteet ovat turvemaalajia (muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 %)
 - näytteenotto samanlainen kuin ympäristökorvauksen viljavuusanalyysin näytteenotto
- Turvemaalla sijaitsevat pysyvät nurmet saa kylvää kerran neljässä vuodessa
 - voit jatkossakin kylvää tällaiselle alalle myös muita kuin nurmikasveja, tällöin pysyvän nurmen merkintä poistuu

Turvemaata olevalla maatalousmaalla ei saa tehdä seuraavia toimenpiteitä:

- lohkolta ei saa ottaa maa-ainesta
- lohkon maatalousmaata tai kasvustoa ei saa polttaa
- lohkolle ei saa kaivaa uusia avo-ojia
 - paitsi silloin, kun kaivuu liittyy rakennettavan kosteikon perustamiseen tai useita maanomistajia koskeviin peruskuivatus- tai tilusjärjestelyhankkeisiin.

Sängen polttokielto

- Viljojen, tattarin, kvinoan, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sänkeä ei saa polttaa
- Suomessa ei ole tunnistettu kasvitauteja ja tuholaisia, joiden torjumiseksi sängen polttaminen olisi välttämätöntä - tämän vuoksi kieltoon ei ole poikkeuksia
- Kielto ei koske luomutiloja, eikä nurmikasveja

Suojakaistat

- Vesistön varrella sijaitsevalla maatalousmaan lohkolla on oltava vesistöön rajoittuvalla osalla muokkaamaton kasvipeitteinen ja vähintään 3 metrin levyinen suojakaista, jolla ei saa käyttää lannoitteita (Huom! Ei koske luomutiloja)
 - keskimäärin 3 metriä leveä ei riitä, vaan kaistan pitää olla joka kohdasta vähintään 3 metriä
- Peruslohko ei sijaitse vesistön varrella, jos;
 - pellon ja vesistön välillä on metsää, pensaikkoa, tonttimaata, tiealuetta, jouto- tai kitumaata tai muuta aluetta aina vähintään keskimäärin 10 metriä, eikä vesi tulvankaan aikana nouse maatalousmaalle
 - pelto sijaitsee tulvapenkereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois pumppaamalla tai muulla vastaavalla tavalla
- Suojakaistan kasvusto voi koostua luonnonkasveista tai kylvetyistä nurmikasveista, puuvartiset kasvit ovat kiellettyjä
- Jos suojakaistan kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu, tilalle on kylvettävä uusi nurmikasvusto heti olosuhteiden salliessa
 - uusimisen voi tehdä kylvämällä suojaviljaan (lannoitus ja kasvinsuojelu tällöin kielletty)
- Kasvinsuojeluaineiden käyttö on mahdollista, jos se on tarpeen haitallisten kasvilajien tai muiden helposti leviävien rikkakasvien torjumiseksi, mutta vain Elinvoimakeskuksen ennakkoluvalla ([lomake 443](#)). Kiireellisissä tapauksissa voit soittaa Elinvoimakeskukseen ja saada ennakkoluvan puhelimitse, lomakkeen voit toimittaa sinne jälkikäteen
- Käytä kasvinsuojeluaineita niiden käyttörajoitusten mukaisesti!
- Merkitse tieto suojakaistalla tehtävistä toimista lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

Kaltevat maat

- Vesistöjen varrella sijaitsevalla maatalousmaan lohkolla tai lohkon osalla, jonka kaltevuus vesistöön päin on vähintään 15 %, on oltava keskimäärin vähintään 3 metrin levyinen suojakaista, jolla ei saa käyttää lannoitteita.

Vähimmäismaanpeite paljaan maan välttämiseksi herkimpinä ajanjaksoina

- 33 % peltojen ja pysyvien kasvien yhteenlasketusta alasta on oltava kasvipeitteistä 31.10.-31.12. välisen ajan

- Vaatimus ei koske pysyviä nurmia, eikä niitä huomioida prosenttiosuuden laskennassa
- Vaatimus ei koske myöskään luomutiloja
- Kasvipeitteisyysalat on ilmoitettava syysilmoituksella (aito kasvipeite, sänki, kevyesti muokattu, kasvijäte, kasvipeitteetön)
- Jos vähimmäismaanpeitteen vaatimus ei täyty, tulee ehdollisuuden seuraamus ja sen lisäksi ekojärjestelmätukeen kohdistuu 20 % seuraamus. Jos laiminlyönti katsotaan vähäiseksi, voi ehdollisuuden seuraamus olla kuitenkin 0 % (riippuu siitä paljonko hyväksytystä 33 %:sta puuttuu ja kuinka suurta alaa puute vastaa)
- Vähimmäismaanpeitteeseen kelpaavat kasvit on lueteltu sivun [30](#) taulukossa.

Esimerkki vähimmäismaanpeitteestä

Tässä kaikki lohkot ovat samankokoisia

Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3	Lohko 4	Lohko 5	Lohko 6	Lohko 7
Rehuohra, kevyesti muokattu	Rehuohra, kevyesti muokattu	Kauran sänki	Keräkaali, maan pinnalla kasvijätettä	Rehuohra, kynnetty	Mansikka	Rehunurmi, joka on pysyvää nurmea

Peltoalaa ja pysyvien kasvien alaa

Vähimmäismaanpeitteen vaatimusta täyttävät lohkot 1-4 ja 6. Maanpeitteistä alaa 71,4 % (ehto täyttyy)

Kesannot

- Kesantojen oltava pääsääntöisesti viher- tai sänkipeitteisiä 30.6.-31.8. välisen ajan
- Viherkesannoksi katsotaan ala, jolla on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja yli 50 % lohkon alasta
- Myös vanhat jo monimuotoiseksi muuttuneet nurmet käyvät, kunhan heinä-/nurmirehukasvit ovat vallitsevia
- Jos poikkeukselliset sääolosuhteet estävät kylvämisen 30.6. mennessä, on kylvö tehtävä heti olosuhteiden salliessa
 - o Poikkeuksellisena sääolosuhteena pidetään tilannetta, jossa runsaat sateet jatkuvat pitkään ja haihdunta on vähäistä.
- Viherkesannon kylvössä on käytettävä riittävää siemenmäärää peittävän kasvuston aikaansaamiseksi
- Kesannon viher- tai sänkipeitevaatimuksesta saa poiketa, jos alalle kylvetään syyskylvöisiä kasveja
 - o tällöin kesannon saa päättää ja muokata 1.8. alkaen

- tällöin myös lannoitus ja kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittu
- Sänki- ja viherkesannolla saa käyttää kasvinsuojeluaineita vasta 1.9. alkaen, avokesannolla jo aiemmin.
- Avokesanto on sallittu vain, jos;
 - pellon viljelykuntoa parannetaan torjumalla vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja
 - tehdään esim. salaojitusta, kalkitusta, ojien kaivuuta ja perkausta, tai muita vastaavia toimenpiteitä
 - kyseessä on ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde tai poikkeamiseen on joku muu erityinen syy
- Avokesannoiti on sallittua lyhytaikaisesti, eli vain sen ajan mitä kunnostus vaatii

Viljelykierto

Sisältää vaatimukset vuotuisesta ja monivuotisesta viljelykierrosta







- Molemmat viljelykiertovaatimukset voi korvata viljelyn monipuolistamisella!
- Luomutilat on vapautettu molempien viljelykiertojen, sekä viljelyn monipuolistamisen vaatimuksista
- **Puhdaskauran sopimustuotannossa** olevat peltoalat on vapautettu molempien viljelykiertojen vaatimuksesta → sitä voi jatkossa viljellä samalla alalla yli 3 vuotta peräkkäin
 - Huom! Viljelysopimus on toimitettava kuntaan tukihaun viimeiseen päivään mennessä, muutoin kasviin sovelletaan viljelykiertovaatimusta
- Tilat, joiden ilmoitettu tukikelpoisen maatalousmaan ala on enintään 30 hehtaaria, on vapautettu ehdollisuuden valvonnasta ja seuraamuksista viljelykiertovaatimuksen osalta
 - ko. tilojen ei tarvitse noudattaa viljelykiertoa, eikä siitä aiheudu ehdollisuuden seuraamusta
 - Huom! Mikäli ko. tila hakee kerääjäkasvien tukea, niin silloin em. vapauttaminen ei ole voimassa ja viljelykiertoa on toteutettava.

1. Vuotuinen viljelykierto:

- Kasvin on vaihdettava 33 prosentilla siitä pinta-alasta, jolla viljeltiin edellisenä vuonna **1-vuotisia kasveja**
- Tähän lasketaan mukaan myös toiselta tilalta hallintaan tullut ala, jolla on ollut edellisenä vuonna 1-vuotista kasvia

- Vipukartalla näytetään, millä lohkoilla oli 1-vuotista kasvia vuonna 2025 (viljantähkän kuva oikean reunan valikossa ”*hae kasvulohkohistoria*”)
- Viljelykiertovaatimuksen toteutumisen voit tarkistaa **Vipuneuvojasta**.

Esimerkki vuotuisesta viljelykierrosta (välikasvi huomioidaan)

	Lohko 1: 2 ha	Lohko 2: 1 ha	Lohko 3: 4 ha	Lohko 4: 2 ha	Lohko 5: 1 ha	Lohko 6: 3 ha	Lohko 7: 4 ha
2025	Rehuohra + välikasvi öljyretikka	Kevätvehnä	Rehunurmi	Kaura	Rehuohra	Kevätrypsi + välikasvi kaura	Kaura
2026	Rehuohra	Syysvehnä + välikasvi öljyretikka	Kevätvehnä	Rehuohra	Rehuohra + välikasvi öljyretikka	Kevätrypsi	Kaura + välikasvi öljyretikka
Viljelykierto	 2025-2026 kasvi vaihtunut (välikasvina öljyretikka)	 2025-2026 kasvi vaihtunut (syysvehnä)	2025-2026 Viljelykierto -vaatimus ei koske nurmia!	 2025-2026 kasvi vaihtunut (rehuohra)	 2025-2026 sama kasvi (rehuohra)	 2025-2026 kasvi vaihtunut (välikasvina kaura)	 2025-2026 sama kasvi (kaura)

1-vuotisia viljelykasveja vuonna 2025: 13 ha (muut paitsi lohko 3). Tästä alasta 33 % on vaihdettava vuodeksi 2026.

Kasvi vaihtunut 8 hehtaarilla vuonna 2026: $8 \text{ ha} / 13 \text{ ha} * 100 = 61,5 \%$ 

1-vuotista viljelykiertovaatimusta voi täyttää välikasvilla:

- ***wälikasvi huomioidaan takautuvasti vasta seuraavan vuoden viljelykierrossa!***
- välikasvi on kylvettävä viimeistään 31.8. ja säilytettävä 31.10. asti
- kylvettävä erikseen satokasvin kylvön jälkeen
- on oltava eri kuin varsinainen viljelykasvi ja pitää muodostaa kasvusto
- ilmoitetaan tukihakemuksen kasvulohkotiedoissa
- jos valitset kasvulohkolle välikasvin, niin samalle lohkolle et voi valita kerääjäkasvia!

2. Monivuotinen viljelykierto:

- 1-vuotisen kasvin pitää vaihtua lohkolla viimeistään 4. vuotena!
- toteuduttava ensimmäisen kerran kaikilla lohkoilla vuonna 2026
 - ***1-vuotisen kasvin on pitänyt vaihtua joka lohkolla kertaalleen edellisten kolmen vuoden aikana tai sen on vaihdettava viimeistään nyt vuonna 2026!***
- **Vaatimus ei koske puhdaskauran sopimusviljelyä!**
- **Monivuotista viljelykiertoa ei voi toteuttaa välikasvilla**
- **Vipussa nyt uusi karttataso ”sama 1-vuotinen kasvi 3 v. peräkkäin”**

- Jos satelliittiseurannan kasvintunnistuksesta tulee laiminlyönti tilalle (esim. viljelijä ei vastaa selvityspyyntöön), niin loholla ollutta kasvia ei huomioida lainkaan monivuotisessa viljelykierrossa
- Viljelykiertovaatimus ei koske:
 - heinäkasveja ja muita nurmirehukasveja, monivuotisia kasveja tai kesantoja
 - yksivuotisia viljelykasveja: peruna, sokerijuurikas, keräkaalit, sipulit, puna- ja keltajuurikas ja porkkana
 - luomutiloja
- Monivuotisesta viljelykiertovaatimuksesta on vapautettu tilat, joilla on;
 - alle 10 hehtaaria peltoalaa
 - valittu viljelyn monipuolistamisen vaihtoehto
 - yli 75 % tukikelpoisesta maatalousmaasta *pysyvää nurmea*
 - yli 75 % peltoalasta *heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien* tuotannossa, *kesantona* tai *palkokasvien* viljelyssä tai sitä käytetään näiden käyttötapojen yhdistelmään
 - sopimus luonnonmukaisesta tuotannosta

Esimerkki monivuotisesta viljelykierrosta (välikasvia ei huomioida)

2023	Rehuohra	Ruokaperuna	Kaura + kerääjäkasvi	Rehunurmi
2024	Rehuohra	Porkkana	Kaura	Kaura
2025	Rehuohra + välikasvi öljyretikka	Rehunurmi	kaura + välikasvi öljyretikka	Kaura + kerääjäkasvi
2026	Rehuohra	Rehunurmi	Kaura	Kaura + välikasvi syysruis
Viljelykierron toteutuminen	EI TOTEUDU (rehuohraa 4 vuotta peräkkäin)	Viljelykierto-vaatimus ei koske	EI TOTEUDU (kauraa 4 vuotta peräkkäin)	TOTEUTUU (kauraa enint. 3 vuotta peräkkäin)

3. Viljelyn monipuolistaminen (on vaihtoehto molemmille viljelykiertoille):

Jos tilallasi toteutuu toisenkaan alla olevan vaihtoehdon ehdot, niin silloin sinun ei tarvitse välittää viljelykiertojen toteutumisesta mitään!

1. **peltoalaa 10-30 hehtaaria** → viljeltävä vähintään kahta kasvia, pääkasvia saa olla enintään 75 % peltoalasta
 - esim. ohraa 75 %, kauraa 25 %
 2. **peltoalaa yli 30 hehtaaria** → viljeltävä vähintään kolmea kasvia
 - pääkasvia saa olla enintään 75 % peltoalasta ja kahta pääkasvia enintään 95 %
 - esim. ohraa 75 %, kauraa 20 %, riistapeltoa 5 %
- Mitkä kasvit ja seoskasvustot luetaan eri viljelykasveiksi viljelyn monipuolistamisessa?
 - [luettelo kasveista](#)
 - **Vipu-neuvoja näyttää toteutuuko monipuolistaminen tilallasi**

Natura2000 -alueiden pysyvien nurmien kyntökielto

- Natura2000 -alueilla sijaitsevat pysyvät nurmet on säilytettävä, eikä niitä saa kyntää
- Alat näytetään Vipu-kartalla "Natura2000" -karttatasona
- Kasvuston saa uudistaa vain erityisestä syystä
 - Uudistamisesta ja sen toteutustavasta on ilmoitettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, ennen uudistamisen aloittamista!

Sosiaalinen ehdollisuus

- Koskee vain maatiloja, joilla on palkattua työvoimaa
 - työehdot (mm. kirjallinen työsopimus osapuolista ja työehdoista ja -oloista)
 - työturvallisuus (mm. ammatillisten riskien ehkäisy, tiedotus ja koulutus, uusi teknologia)
 - työvälineiden turvallisuus (mm. työvälineiden sopivuus ko. työhön)
- Viljelijätukien ehtoihin kuuluu myös työntekijöiden työehtoihin ja työturvallisuuteen liittyviä asioita
- Puutteista voi tulla seuraamuksia kaikkiin EU-rahoitteisiin tukiin
- Työsuojeluviranomainen valvoo vaatimusten noudattamista omien tarkastustensa yhteydessä, ja ELY-keskuksissa määrittellään tukiseuraamukset työsuojeluviranomaisen havaintojen perusteella
- Seuraamuksia ei tule vielä lievistä puutteista (toimintaohje tai kehotus), jos ne laitetaan kuntoon määräaikaan mennessä
- Viljelijät voivat varautua sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukseen maatilojen neuvonnan (Neuvo 2027) avulla
 - Huom! Työehtoihin ja työnantajan velvollisuuksiin liittyvissä kysymyksissä voidaan antaa neuvoja vain niiden osalta, **joissa ei ole tulkinnan mahdollisuutta**
- Työehtosopimusten tulkintaa vaativissa tapauksissa neuvontaa voivat antaa vain Maaseudun työnantajaliiton valtuuttamat neuvojat (lisätietoja voi kysyä myös Ruokavirastosta).
- Lisätietoja sosiaalisesta ehdollisuudesta: ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/perusehdot/ehdollisuus/ehdollisuuden_opas/ehdollisuuden_opas_2026/Luku11.

Neuvo 2027-palvelu

- Jokainen suomalainen maatila voi saada neuvontaa 10 000 euron edestä vuosina 2023–2027
- EU-maaseuturahastosta korvataan neuvontakäynnin hinnasta 75 euroa/tunti. Jos neuvonta maksaa enemmän, neuvoja sopii hinnasta viljelijän kanssa
- Viljelijä maksaa neuvonnasta mahdollisen 75 euroa/tunti ylittävän osuuden ja arvonlisäveron osuuden
- Kaikki neuvojarekisteriin hyväksytyt neuvojat ovat sitoutuneet antamaan laadukasta ja luottamuksellista neuvontaa. Neuvoja ei siis kerro tilasi asioista kenellekään.

Neuvontaa voit saada seuraavista aihealueista

Apua viljelijätukien ehtoihin:

- ehdollisuus (viljelysuunnitelmien teettämistä ei tueta enää 2026)
- ympäristökorvauksen ehdot
- eläinten hyvinvointikorvauksen ehdot
- luonnonmukaisen tuotannon ehdot

Neuvoja hyvinvointiin ja työnteekoon:

- viljelijän jaksaminen ja hyvinvointi
- työturvallisuus ja työolot
- työehdot ja työnantajaroolin eri ulottuvuudet
- osaamisen ja tietotaidon kehittäminen

Vinkkejä maatilasi kehittämiseen ja muutoskestävyyteen:

- energiatehokkuuden parantaminen ja energiasuunnitelmat
- investoinnin alustava suunnittelu
- sukupolvenvaihdoksen suunnittelu
- tuotantosuunnan muutoksen suunnittelu
- tilatason huoltovarmuuden kehittäminen
- kannattavuuslaskelmat, velkaneuvonta, tuotantokustannuslaskelmat
- liiketoimintasuunnitelmat
- bioenergian tuotannon mahdollisuudet

Neuvontaa tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseen:

- tuotantoeläinten terveydenhuoltosuunnitelma

Näin tilaat neuvontaa:

- Valitse tilallesi sopiva neuvoja [Neuvojarekisteristä](#)
- Valitse neuvoja rajaamalla vaihtoehtoja kunnan, neuvontaosion, asiasanan tai kielen avulla
- Kun olet löytänyt sopivan neuvojan rekisteristä, ota yhteyttä neuvojaan. Hän auttaa sinua neuvonnan tilaamisessa.

Alustavat peltotuet 2026

	Viljat, nurmi, peruna	Valkuais- kasvusto; valk. kasveja > 50 pros.	Valkuais- kasvusto; öljykasvit, herneet	Kumina	Avo- maan vihan- nekset	Ympäristökorvauksen lisätoimenpiteet			Ekojärjestelmä				Kesanto		
						Sanee- raus- kasvit	Kerääjä- kasvit	Suoja- vyö- hyk- keet	Talvi- aikai- nen kasvi- peite	Luon- non- hoito- nurmet (**)	Viher- lannoit- us- nurmet (**)	Monim. kasvit: (**)	Prosenttia korvauskelp. alasta max. yli 25% 25%		
Ympäristökorvaus	45	45	45	113	113	45+190	45+97	430	*145						
Luonnonhaittakorvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	
Ekojärjestelmä									40	55	100	210			
Perustulotuki	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
1) Uudelleenjakotuki	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Erikoiskasvipalkkio			95												
Yleinen ha-tuki	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10			
Pohjoinen ha-tuki		45	60		350										
Yhteensä	439	484	594	507	857	629	536	824	479	449	494	604	384	142	
Nuoren vilj. tulotuki	100 €	(enintään 150 ha)				Ympäristökorvauksen muut				Tukitaso		Maksun rajoituksia			
Nuoren vilj. kansallinen	50 €					lohkokohtaiset toimenpiteet:				€/ha		(enintään korvauskelpoisesta			
Tärkkelysperunapalkkio	730 €					Turvelpeltojen nurmet				200		alasta)			
POHJOINEN HA-TUKI:						Säätösalaajitus				77					
Ruis	75 €					Altakastelu				214					
Tärkkelysperuna	100 €					Lintupellot				600					
						Puutarhakasvien kasvinsuojelu				500					
						Kiertotalouden edistäminen				37		80 %			
						Saneerauskasvit						20 %			
						Kerääjäkasvit						35 %			

Korvauskelpoinen "Ekoala" saa LHK:n ja osa myös ympäristökorvauksen

*) maksatuksen rajoitteet seuraavassa taulukossa (kuva 1.)

**) myöntörajoite, katso tarkemmin ko. tuen kohdalta oppaasta

1) Uudelleenjakotuen enimmäismaksuala 50 ha/tila

Eköjärjestelmätuen, ympäristökorvauksen ja luomun keskinäiset rajoitteet (kuva 1.)

Voiko toimenpide olla samanaikaisesti samalla loholla ja maksetaanko lohkolle tukea molemmista toimenpiteistä?

		Tilakohtainen toimenpide, peltokasvit																
Ympäristökorvaus	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit	3	Tilakohtainen toimenpide, puutarhakasvit															
	Maanparannus- ja saneerauskasvit	1	1	Maanparannus- ja saneerauskasvit														
	Kerääjäkasvien viljely	1	1	3	Kerääjäkasvien viljely													
	Kiertotalouden edistäminen	1	1	1	1	Kiertotalouden edistäminen												
	Suojavyöhykkeet	3	3	3	3	3	Suojavyöhykkeet											
	Turvepeltojen nurmet	1	3	3	3	1	3	Turvepeltojen nurmet										
	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus	1	1	1	1	1	1	1	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus									
	Valumavesien hallinta, altakastelu	1	1	1	1	1	1	1	3	Valumavesien hallinta, altakastelu								
	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	3	1	3	1	1	3	3	1	1	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät							
	Lintupellot	1	1	3	1	1	3	1	1	1	3	Lintupellot						
Luomukorvaus	Kasvinviljely	1	1	1	1	1	4 ^A	1	1	1	3 ^B	1	Kasvinviljely					
	Avomaavihannekset	1	1	3	1	1	3	3	1	1	3 ^B	1	3	Avomaavihannekset				
	Kotieläintuotanto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3 ^B	1	1	1	Kotieläintuotanto			
Eköjärjestelmätuki	Talviaikainen kasvipeitteisyys	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	Talviaikainen kasvipeitteisyys			
	Viherlannoitusnurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	3	3	1	Viherlannoitusnurmet		
	Monimuotoisuuskasvit	2 ^C	3	3	3	1 ^E	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1	1	3	Monimuotoisuuskasvit
	Luonnonhoitonurmet	2 ^C	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	2 ^D	3	1	1	3	3

1	voi ilmoittaa samalle lohkolle, molemmat maksetaan
2	lohkolle maksetaan vain eköjärjestelmätuki
3	ei voi ilmoittaa samalle lohkolle
4	lohkolle maksetaan vain ympäristökorvaus

- A. Voit ilmoittaa ympäristökorvauksen *suojavyöhyke*-toimenpiteen luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle, mutta silloin lohokosta ei makseta luonnonmukaisen tuotannon korvausta.
- B. Voit saada luonnonmukaisen tuotannon sitoumuslohkolle tukea myös ympäristökorvauksen *puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät* -toimenpiteestä, jos valitset kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotuisilla kasveilla.
- C. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle eköjärjestelmätuen *viherlannoitusnurmi*-, *monimuotoisuuskasvi*- tai *luonnonhoitonurmi*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain eköjärjestelmätuen toimenpiteestä.
- D. Jos ilmoitat sitoumuslohkolle eköjärjestelmätuen *monimuotoisuuskasvit*- tai *luonnonhoitonurmet*-toimenpiteen, maksetaan hakuvuonna vain eköjärjestelmätuen toimenpiteestä.
- E. Voit ilmoittaa alalle ympäristökorvauksen *kiertotalouden edistäminen* -toimenpiteen vain sinä vuonna, kun perustat monimuotoisuuskasvien kasvuston.

Alustavat eläintuet 2026

ALUSTAVAT ELÄINTUET 2026

Tukialue C2

NAUDAT		€/eläin	Vaatimuksia
Sonnit	EU-eläinpalkkio	170	tilallapitoaika vähintään 60 vrk sen jälkeen, kun sonni on täyttänyt 11 kk 6-20 kk:n ikäisille (ruokintapäivien perusteella)
	Kansallinen tuki	415	
Emolehmät	Kansallinen tuki	707	poikineille emolehmille (ruokintapäivien perusteella)
Teurashiehot	Kansallinen tuki	405	ruhopaino vähintään 170 kg
LAMPAAT		€/eläin	
Uuhet	Kansallinen tuki	89	keskimäärin oltava 1 karitsa/uuhi ja tukikelpoisia uuhia väh. 20 kpl
Kutut	Kansallinen tuki	171	tuotettava maitoa (sopimustuotanto) ja kuttuja oltava väh. 20 kpl
Teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio	EU-eläinpalkkio	35	karitsan ruhopaino väh. 18 kiloa, kilin väh. 10 kiloa
MUUT			
Siat	0-170 ey	143 €/ey	viitemäärä + hakijan eläintiheys väh. 0,35 ey/ha (maatalousmaata) viitemäärä + hakijan eläintiheys väh. 0,35 ey/ha (maatalousmaata)
	yli 170 ey	53 €/ey	
Maito	Kansallinen tuki	9,3 snt/litra	Osallistumisilmoitus tuotantotukeen (on voimassa, kunnes perutaan)